

SOCIALENHETEN

Kommunernas insatser för personer
med psykiska funktionshinder

Stadsdelen — Linnestaden
Göteborg

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

2003:42

Kommunernas insatser för personer
med psykiska funktionshinder

Stadsdelen — Linnéstaden
Göteborg

Publikation 2003:42

ISSN 1403-168X

Rapporten sammanställd av Cristina Foconi och Kerstin Smedberg.

Produktion: Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Socialenheten

Tryck: Länsstyrelsen Västra Götalands Repro, Vänersborg

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens bedömningar i sammanfattning

1. **Bakgrund**
2. **Tillsynens inriktning och syfte**
3. **Vad har granskats och hur?**
 - 3.1 Valda granskningsområden
 - 3.2 Metod
4. **Hur ska rapporten läsas?**
5. **Beskrivning av stadsdelsnämnden Linnéstaden**
- DEL A* *Länsstyrelsens granskning av stadsdelsnämndens Linnéstadens planering och uppbyggnad av verksamheter och insatser*
6. **Stadsdelsnämnden Linnéstadens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder**
7. **Stadsdelsnämndens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder**
 - 7.1 Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå
 - 7.2 Mål, plan och uppföljning i verksamhet för boende
 - 7.3 Mål, plan och uppföljning i verksamhet för sysselsättning
 - 7.4 Sammanfattande bedömning
8. **Stadsdelsnämndens utbud av verksamheter och insatser**
 - 8.1 Vilka verksamheter för boende finns i kommunen?
 - 8.2 Tillgång till långsiktigt och anpassat boende
 - 8.3 Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen?
 - 8.4 Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning
 - 8.5 Sammanfattande bedömning

*DEL B – Länsstyrelsens granskning av den enskildes rättssäkerhet
handläggningsprocessen*

- 9. Rättssäkerheten i handläggningsprocessen**
- 9.1 Handläggning av ansökan om insatser kring boendet
- 9.2 Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättningen

*DEL C – Länsstyrelsens granskning av kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete
med enskilda individer*

- 10. Handläggarnas stöd till enskilda personer med psykiska funktionshinder**
- 10.1 Hur beskriver de enskilda själva sina behov och det stöd de får av kommunen?
- 10.2 Stödprocessen – Behovet av stöd till ett fungerande boendet
- 10.3 Stödprocessen – Behovet av stöd till lämplig sysselsättningen
- 10.4 Stödprocessen – Behovet av ett samordnat stöd kring helheten
- 10.5 Kontaktperson eller personligt ombud

*DEL D – Länsstyrelsens granskning av kvalitet och innehåll i verksamheter för
boende och sysselsättning*

- 11. Granskade verksamheter för boende**
- 11.1 Kort beskrivning av granskade verksamheter för boende
- 11.2 Miljö
- 11.3 Innehåll
- 11.4 Individuell planering
- 11.5 Sammanfattande bedömning

- 12. Granskad verksamhet för sysselsättning**
- 12.1 Kort beskrivning av granskade verksamheter för sysselsättning
- 12.2 Miljö
- 12.3 Innehåll
- 12.4 Sammanfattande bedömning

*DEL E – Länsstyrelsens granskning av stadsdelsnämndens inriktning mot
brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet*

- 13. Stadsdelsnämndens kontakt med brukar- och anhörigorganisationer**
- 13.1 Information till brukar- och anhörigorganisationer
- 13.2 Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer vid planering och uppföljning av verksamheter

- 14. Brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning**
- 14.1 Möjlighet till brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning
- 14.2 Sammanfattande bedömning

- 15. Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet**
- 15.1 Den enskildes självbestämmande i stödprocessen
- 15.2 Den enskildes självbestämmande i verksamheter för boende och sysselsättning

16. Bemötande

DEL F – Länsstyrelsens granskning av stadsdelsnämndens samverkan med andra berörda organisationer/myndigheter

- 17. Stadsdelsnämndens inriktning mot samverkan och samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter**
- 17.1 Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå
- 17.2 Samarbete kring enskilda individer
- 17.3 Samarbetsformer mellan verksamheter för boende och andra organisationer
- 17.4 Samarbetsformer mellan verksamheter för sysselsättning och andra organisationer

DEL G – Länsstyrelsens granskning av stadsdelsnämndens kvalitetsarbete och personalens kompetensutveckling

- 18. Stadsdelsnämndens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling**
- 18.1 Kvalitetssystem för stadsdelsnämndens sociala verksamhet
- 18.2 Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamheter för boende
- 18.3 Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamheter för sysselsättning

19. Personalens kompetensutveckling

- 19.1 Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå
- 19.2 Handläggarnas möjlighet till handledning, vägledning och fortbildning
- 19.3 Personalen i verksamheter för boendes tillgång till handledning, vägledning och fortbildning
- 19.4 Personalen i verksamhet för sysselsättnings tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningar i sammanfattning

Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser genomför under åren 2001 till 2004 ett nationellt projekt för att granska kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Ett fyrtiotal kommuner i landet har granskats utifrån en bred och helhetsorienterad ansats. Stadsdelsnämnderna Linnéstaden och Lundby i Göteborgs kommun samt Vänersborgs och Åmåls kommuner har valts ut i Västra Götalands län. Tillsynen har genomförts under 2002 och våren 2003 och omfattar kommunernas/stadsdelarnas övergripande planering av verksamheten för målgruppen, arbetet kring enskilda individer samt några verksamheter för boende och sysselsättning. Det nationella tillsynsprojektet syftar också till att utveckla tillsynens metoder och bedömningsgrunder. Därför har ett antal bedömningsgrunder formulerats för att ge kommunerna möjlighet till ökad insyn i tillsynens bedömningar. Dessa redovisas i rapporten tillsammans med länsstyrelsens bedömning av kommunens verksamhet på olika områden.

Enligt socialtjänstlagen, SoL, skall socialnämnden verka för att människor med psykiska funktionshinder som möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Den tillsyn som har genomförts utgår från psykiskt funktionshindrades behov av ett fungerande boende och meningsfull sysselsättning samt behovet av vård och stöd för den psykiska och fysiska hälsan. Det innebär att även samordningen av insatser har granskats. Tillsynen inkluderar vidare kommunens hälso- och sjukvård om än i begränsad omfattning. För granskningen av kommunens hälso- och sjukvård ansvarar Socialstyrelsens tillsynsavdelning. Resultatet från denna del av tillsynen redovisas i en delrapport som biläggs huvudrapporten.

Länsstyrelsens rapport och beslut delges stadsdelsnämnderna Linnéstaden och Centrum, kommunstyrelsen samt stadskansliet.

Länsstyrelsens bedömningar i sammanfattning

Länsstyrelsen vill framhålla att vi i tillsynen mött engagerad personal i alla verksamheter som vi besökt. Mycket positivt arbete pågår i stadsdelsnämnden för gruppen psykiskt funktionshindrade vilket framkommer under respektive granskningspunkt.

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller de krav som ställs på politiska mål för verksamheten för personer med psykiska funktionshinder.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller de krav som ställs på en verksamhetsplan för kommunens insatser till personer med psykiska funktionshinder.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på en variation i tillgången till alternativa insatser för sysselsättning.

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på rättssäkerhet i ansökan, utredning, beslut och handläggningstid när det gäller frågan om insatser kring boendet för nio av de tio de personer med psykiska funktionshinder vars akter Länsstyrelsen har granskat.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på uppföljning av genomförda insatser och den enskildes boendesituation för samtliga personer med psykiska funktionshinder i de akter som Länsstyrelsen har granskat.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på en tydlig orientering mot ett helhetsperspektiv för samtliga av de personer med psykiska funktionshinder vars akter Länsstyrelsen granskat.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på närhet, utrustning och i övrigt en för verksamheten anpassad miljö.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på ett innehåll som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och besökarnas behov av adekvat sysselsättning.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset, Änggårdsteamet och Boendestöd Linné uppfyller ställda krav på möjlighet för deltagarna att påverka verksamheten.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på individens delaktighet i planeringen av stödprocessen för sex av de nio personer för vilka Länsstyrelsen har kunna göra en bedömning.
- Länsstyrelsen bedömer att Boendestöd Linné uppfyller ställda krav på de boendes delaktighet i planering och uppföljning av insatser.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på deltagarnas delaktighet i utformningen och planering av sysselsättningen.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på ett gott bemötande för de personer med psykiska funktionshinder som har intervjuats.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstraden uppfyller ställda krav på gemensamma mål för samverkan och gemensamma riktlinjer med psykiatri.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstadens uppfyller ställda krav på samarbete med individens centrala vård- och stödkontakter för de personer där samverkan behövs.
- Länsstyrelsen bedömer att Boendestödet Linné och Änggårdsteamet uppfyller ställda krav på samarbete utifrån individens behov.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstadens uppfyller ställda krav på ett dokumenterat kvalitetssystem.

- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset och Änggårdsteamet uppfyller ställda krav på kvalitetsutveckling och skriftliga riktlinjer.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på kompetensutveckling genom att samtliga handläggare som arbetar med personer med psykiska funktionshinder får handledning, vägledning och fortbildning.

Uppfyller inte kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden inte fullt ut uppfyller de krav som ställs på att skaffa sig *kännedom* om de personer med psykiska funktionshinder som finns inom stadsdelsnämndens område.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden inte uppfyller de krav som ställs på *informationsinsatser* om socialtjänstens insatser till personer med psykiska funktionshinder.
- Länsstyrelsen bedömer att varken Boendestöd Linné eller Änggårdsteamets verksamhet uppfyller de krav som ställs om mål och plan för verksamheten.
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden inte uppfyller ställda krav på tillgång till anpassade bostäder.
- Länsstyrelsen bedömer att Änggårdsteamet inte uppfyller de krav som kan ställas på bostad med särskild service för funktionshindrade på grund av koncentrationen av bostäder för olika målgrupper inom socialtjänstens ansvarsområden.
- Länsstyrelsen bedömer att Änggårdsteamet inte uppfyller ställda krav på de boendes delaktighet i utformningen av boendet samt i planering och uppföljning av insatser inom verksamhetens ram.
- Länsstyrelsen bedömer att Boendestöd Linné inte uppfyller ställda krav på kvalitetsutveckling och skriftliga riktlinjer eftersom personalen inte känner till de skriftliga riktlinjer som finns.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset inte uppfyller ställda krav på att personalen får handledning, vägledning och fortbildning.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset inte fullt ut uppfyller ställda krav på individanpassade insatser eftersom personalen inte räcker till.
- Länsstyrelsen bedömer att aktivitetshuset inte uppfyller ställda krav på tillgång till en kontinuerlig kontakt med någon i personalgruppen om det behovet finns eftersom personalstyrkan inte är dimensionerad till den stora mängden besökare.

Länsstyrelsens kommentarer i sammanfattning

I denna tillsyn har inte ingått en tillsyn av psykiatrin, varken öppenvård eller slutenvård. Länsstyrelsen är inte tillsynsmyndighet över hälso- och sjukvården utan tillsynsmyndighet är Socialstyrelsens regionala tillsynsenhet.

Psykiatrins vårdinsatser har stor betydelse för målgruppen och påverkar behovet och utformningen av insatserna från socialtjänsten. En god samverkan med gagnar såväl den enskilde som socialtjänstens och psykiatrins verksamheter.

Ett problem som har omnämnts i några av de samtal som Länsstyrelsen har haft med personal i verksamheterna är svårigheterna att få till stånd vård enligt lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT. Svårigheterna ligger enligt de intervjuade dels i att få tillgång till läkare för vårdintygsbedömning dels att den enskilde om han väl kommer till sjukhus får vända för att kriterierna inte uppfylls i bedömningsögonblicket trots socialtjänstens beskrivningar av en synnerligen svår situation.

Socialtjänstlagen bygger liksom LSS på frivillighet och den enskildes önskemål om insatser. Det är aldrig möjligt för socialtjänsten att tvinga på den enskilde omsorg eller vård trots uppenbart behov. Svårt psykiskt sjuka kan fara mycket illa och kan vara en fara både för sitt eget och andras liv t.ex. sakna bostad, mat, avstå medicin, inte önska kontakt med vare sig socialtjänst eller hälso- och sjukvård.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att Göteborgs Stads övergripande politiska mål för gruppen psykiskt funktionshindrade bryts ner till mål på verksamhets- och enhetsnivå. Dessa mål skall vara konkreta, uppföljningsbara och tas fram av ledning och personal.

Förutom i LSS 9 § punkt 9 framgår det av 5 kap 7 § SoL att kommunen *skall* inrätta bostäder med särskild service för de som på grund av fysiska eller psykiska funktionshinder och andra som möter betydande svårigheter i sin livsföring, behöver ett sådant boende. *Bostad med särskild service är den enskildes hem och kan inte betraktas som en tillfällig bostad.*

Bristen på bostäder med särskild service för psykiskt funktionshindrade är mycket stor i Göteborg. Detta leder till att många hänvisas till t.ex. Altbo-boenden som sällan motsvarar den psykiskt funktionshindrades behov av bostad med individuellt anpassat stöd.

Med hem för vård eller boende avses ett hem inom socialtjänsten som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med ett boende. Den enskilde skrivs in och när behovet av vård i hemmet har upphört skall den som vårdas skrivas ut. Hem för vård eller boende är inte tänkt att vara en permanent bostad.

Länsstyrelsen drar slutsatsen av de insamlade uppgifterna att den enskilde inte alltid har ansökt om det han/hon egentligen har behov av- såsom ett permanent bostad med särskild service- utan ansöker och beviljas det som finns. Det är korttidsboenden av olika slag. Dessa korttidsboenden benämns som korttidsboende, Altbo-boende, boende med stöd, särskilt boende samt bostad med särskild service.

Länsstyrelsen anser att den *uppföljning* som görs av boendebeslutet för de personer som bor permanent i Änggårdsteamet av den enskilde kan tolkas som en *omprövning* av själva beslutet om boende. Att följa upp en boendestödsinsats är däremot bra och eftersträvansvärt. Länsstyrelsen vill framhålla att ett beslut om permanent boende inte kan eller skall tidsbestämmas.

Enligt 5 kap. 7 § SoL skall socialnämnden medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning. Kommunerna i landet skiljer sig åt vad gäller biståndsbedömning av den enskildes behov av sysselsättning och i Göteborgs kommun biståndsbedöms inte sysselsättning. Länsstyrelsen tar inte ställning till frågan om sysselsättning generellt skall biståndsbedömas eller ej. Länsstyrelsen anser att det finns behov av fortsatta diskussioner på nationell nivå. *Länsstyrelsen vill dock understryka att den enskilde alltid har rätten att ansöka om bistånd och att en sådan ansökan skall utredas och prövas i sedvanlig ordning.*

Länsstyrelsen vill göra nämnden uppmärksam på att ett system med beställar- och utförarorganisation påverkar insatsens innehåll eftersom beställaren sällan har möjligheten att i tillräcklig utsträckning medverka i utformandet av insatsen. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tydliggöra om det är beställaren eller utföraren som ansvarar för innehållet och kvalitén i insatsen särskilt när det gäller beslut om bostad med särskild service som kan vara en livslång insats.

1. Bakgrund

Psykiatrireformen trädde i kraft 1995 (Regeringens proposition 1993/94:218). Reformen syftade till att förbättra psykiskt funktionshindrades livssituation och öka deras möjligheter till gemenskap och delaktighet i samhället. Kommunernas ansvar för att planera och samordna de insatser som psykiskt funktionshindrade behöver förtydligades, likaså kommunernas ansvar för att utveckla boendeformer och verksamheter för sysselsättning. Av utvärderingen av psykiatrireformen (Rapport Socialstyrelsen 1999:1) framgår att psykiskt funktionshindrade personers livssituation har börjat uppmärksammas allt mer i kommunerna. På flera områden har dock reformen ännu inte fått avsedda effekter och implementeringen av reformen har kommit olika långt i landet.

Personer med psykiska funktionshinder tillhör en grupp som många gånger inte själva söker det stöd och den service de behöver och har rätt till. Det innebär ett särskilt ansvar för tillsynsmyndigheterna att följa hur kommunerna lyckas uppmärksamma gruppens behov och erbjuda adekvata insatser. Socialstyrelsen och samtliga länsstyrelser genomför under åren 2001 till 2004 ett gemensamt nationellt projekt för att granska om personer med psykiska funktionshinder får det stöd av socialtjänsten de har rätt till. En granskning av samtliga kommuners övergripande planering av sin verksamhet för målgruppen har genomförts under 2002. I ett fyrtiotal kommuner/stadsdelar har även en fördjupad granskning av den praktiska verksamheten genomförts. Stadsdelsnämnden Linnéstaden är en av dem som är föremål för en fördjupad granskning.

2. Tillsynens inriktning och syfte

Enligt socialtjänstlagen skall socialnämnden verka för att människor med fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra (5 kap.7 § SoL). Liknande formuleringar finns i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Enligt denna lag ska kommunens verksamhet främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra (5 § LSS). De medel kommunen skall använda för att nå dessa mål anges endast undantagsvis. Det innebär att enskilda kommuner har stor handlingsfrihet att utforma sin verksamhet för målgruppen utifrån lokala förutsättningar. Samtidigt måste insatsernas kvalitet och innehåll på ett tydligt sätt relateras till de övergripande målen för att personer med psykiska funktionshinder skall få möjlighet till en ökad delaktighet i samhällslivet. Ur ett tillsynsperspektiv är kvalitet och innehåll i verksamheten av stor betydelse. Likaså den enskildes rättssäkerhet och principen om lika möjligheter till stöd och service.

Den genomförda tillsynen har en bred och helhetsorienterad ansats. Det motiveras dels av att personer med psykiska funktionshinder har svårigheter på flera livsområden, dels av den mångfald av verksamheter och tjänster enskilda kommuner bygger upp. Tillsynen utgår från målgruppens behov av socialtjänstens insatser på några centrala områden. Det gäller ett fungerande boende, meningsfull sysselsättning, vård och stöd för sin hälsa samt behovet av samordnade insatser från kommun och landsting.

Tillsynen omfattar vidare kommunens verksamhet på flera nivåer; hur kommunen planerar verksamheten på ledningsnivå, hur arbetet ser ut kring enskilda individer samt kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning. Även kommunens hälso- och sjukvård ingår, om än i begränsad omfattning, i denna tillsyn. En helhetsorienterad tillsyn förväntas leda till att brister på flera områden av kommunens verksamhet blir uppmärksammade vid samma tillfälle och därmed åtgärdade i sin helhet.

Projektets avsikt är även att utveckla och förbättra metoder för att göra tillsynen tydligare och öka förutsägbarheten. Därmed får enskilda kommuner en ökad insyn i länsstyrelsernas arbetssätt och bedömningar. Möjligheten att jämföra tillsynens resultat mellan olika kommuner ökar också. Inom ramen för tillsynsprojektet har mer specifika krav på kommunens verksamhet formulerats. Kraven grundas på lagstiftningen och psykiatireformens intentioner men också på den samlade kunskap som finns från olika utvärderingar.

Granskningen av stadsdelsnämnden Linnéstaden är således en del av tillsynsmyndigheternas landsomfattande tillsyn över kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder. Det innebär att resultatet av tillsynen i stadsdelsnämnden Linnéstaden också kommer att ingå i en sammanställning av tillsynens resultat på nationell nivå.

3. Vad har granskats och hur?

Ett antal granskningsområden har valts med utgångspunkt i kommunernas/stadsdelsnämndernas ansvar för personer med psykiska funktionshinder. Tillsynen omfattar tre delundersökningar:

1. Granskning av kommunernas/stadsdelsnämndernas planering och uppbyggnad av verksamheter.
2. Granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer.
3. Granskning av kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning.

3.1 Valda granskningsområden

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar att nå de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser.

Enligt socialtjänstlagen skall socialnämnden göra sig förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden (5 kap. 8 § SoL). En central uppgift för kommunen är således att finna de personer med psykiska funktionshinder som har behov av socialtjänstens insatser och erbjuda dem kommunens stöd. Denna uppgift är särskilt viktig med tanke på att målgruppen många gånger själva inte söker den hjälp de behöver.

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar för att planera sin verksamhet och bygga upp verksamhet och insatser för personer med psykiska funktionshinder.

Enligt socialtjänstlagen har kommunen en skyldighet att planera sin verksamhet för människor med psykiska funktionshinder (5 kap. 8 § SoL). En sådan planering är nödvändig för att målgruppen skall uppmärksammas och för att nödvändiga resurser skall avsättas. Planeringen bör utgå från kunskap om målgruppens behov och förutsättningar och ha en hög grad av konkretion som är till vägledning för chefernas planering av olika typer av verksamheter. En planering av kommunens olika verksamhet är också nödvändig för att dessa skall kunna följas upp och anpassas efter nya behov och förutsättningar.

Socialnämnden skall vidare medverka till att den enskilde får en meningsfull sysselsättning och får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för dem som behöver ett sådant boende. (5 kap. 7 § SoL). Personer med psykiska funktionshinder har mer eller mindre omfattande funktionshinder och varierande behov av stöd till ett fungerande boende, lämplig sysselsättning eller andra centrala insatser. Det stöd som byggs upp av kommunen skall både täcka målgruppens behov och vara tillräckligt varierat för att var och en skall få ett individanpassat stöd.

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar för att kommunens stöd till den enskilde är behovsstyrt och rättssäkert handlagt

För att stödet till enskilda individer skall leda till ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra, bör stödet utformas utifrån en helhetssyn på den enskildes behovssituation där sociala, fysiska, medicinska och psykiska behov beaktas. En individuell plan bör upprättas. En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser bör genomföras regelbundet och vid behov omprövas (SOSFS 1998:8 (S)). Handläggning av ärenden som rör enskilda samt genomförande av beslut om stödinsatser, vård och behandling skall dokumenteras (11 kap. 5 § SoL). Den som så önskar skall vidare ha möjlighet att få ett personligt stöd i form av kontaktperson.

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar för kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning.

Kommunens ansvar för att medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning och får bo på ett sådant sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Det innebär att de verksamheter kommunen bygger upp skall ha en sådan kvalitet och ett sådant innehåll att de befrämjar de psykiskt funktionshindrades möjligheter till ökat deltagande i samhällets gemenskap. Verksamheterna bör därför ha en motiverande och rehabiliterande inriktning. Innehållet i kommunens verksamheter bör utformas utifrån kunskapen om målgruppens särskilda svårigheter. Insatserna inom ramen för verksamheten skall vidare individanpassas och skraddarsys efter var och ens behov och förutsättningar. Det är också viktigt att enskilda har tillgång till en särskild kontaktperson i verksamheten.

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar för att ha system för att fortlöpande säkra och utveckla kvaliteten i den sociala verksamheten såväl som i verksamheten för hälso- och sjukvård.

För att kvaliteten ska kunna säkras och fortlöpande utvecklas är det viktigt att kommunen har ett system för planering, utförande, uppföljning och utveckling av kvaliteten i såväl verksamheten i stort som verksamheter för boende och sysselsättning (SOSFS 1998:8 (S), SOSFS:24 (M)).

Kommunernas/stadsdelsnämndernas ansvar för att det finns personal med adekvat kompetens och personlig lämplighet i arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

För utförande av socialnämndens uppgifter skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet (3 kap. 3 § SoL). Personalens kompetens i arbetet med personer med psykiska funktionshinder är viktig för att dessa skall få de insatser de behöver och har rätt till. Personalens kompetensutveckling skall därför uppmärksammas såväl på övergripande ledningsnivå som på enhetsnivå.

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar att samverka med både brukar- och anhörigorganisationer och personalens ansvar att samarbeta med enskilda brukare. Psykiatrireformen lyfter fram betydelsen av socialnämndens samverkan med brukar- och anhörigorganisationer. Det kan gälla såväl i nämndens uppsökande verksamhet som när kommunen planerar sina insatser för målgruppen (3 kap. 4 § SoL, 5 kap. 8 § SoL). På den individuella nivån skall socialnämndens insatser utformas och genomföras tillsammans med den enskilde (3 kap. 5 § SoL).

Kommunens/stadsdelsnämndens ansvar att samverka med psykiatrin och andra berörda myndigheter.

Flera välfärdsaktörer har ett gemensamt ansvar för att personer med psykiska funktionshinder får ett samordnat stöd från samhället. Kommunerna har dock ett särskilt ansvar för att uppmärksamma behovet av samordnade insatser. För att detta skall vara möjligt krävs en samordning av resurser och regelverk på ledningsnivå och ett samarbete mellan personal från olika enheter och myndigheter/organisationer. Båda nivåerna är ömsesidigt beroende av varandra. En samordning på ledningsnivå är ingen garanti för att ett samarbete verkligen kommer igång på den operativa nivån. Likaså är ett samarbete mellan olika personalgrupper inte en garanti för ett hållbart samarbete över tid. Ett välutvecklat samarbete på personell nivå riskerar att försvinna om inte samarbetet är legitimerat av ledningen för respektive organisation eller myndighet. Gemensamma mål, riktlinjer och former är en förutsättning för att samarbetet ska överleva på lång sikt. (5 kap. 8 § SoL, 3 kap. 4 och 5 §§ SoL)

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen skall det finnas någon som svarar för kommunens hälso- och sjukvård (verksamhetschef) (29 § HSL). Inom det verksamhetsområde som kommunen bestämmer skall det även finnas en medicinskt ansvarig sjuksköterska (24 § HSL). För att säkerheten i vården skall kunna säkerställas skall kommunen ha rutiner för sin läkemedelshantering (SOSFS 2000:17).

3.2 Metod – tre delundersökningar

Granskning av kommunens planering av sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder

En enkät skickades till landets samtliga kommuner inklusive stadsdelsnämnden Linnéstaden i januari 2002. Enkäten har besvarats av verksamhetschefen för individ- och familjeomsorgen, IFO. Stadsdelsnämnden ombads att bifoga aktuella dokument till ett antal frågor. Det gällde politiska mål, verksamhetsplan, skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från slutna psykiatrisk vård samt samordnad och individuell plan, gemensamma mål/policy för samverkan och plan för kompetensutveckling. Svaren har sedan sänts till Socialstyrelsen som databearbetat uppgifterna. Ett antal bedömningsvariabler har konstruerats som baseras på en kombination av olika svarsalternativ.

Urval av kommuner för en fördjupad granskning

Den fördjupade tillsynen av kommunernas insatser för personer med psykiska funktionshinder har genomförts i ett urval av landets kommuner. Urvalet av kommuner skapar förutsättningar att på nationell nivå belysa frågan om psykiskt funktionshindrades tillgång till ett tillräckligt och anpassat stöd sju år efter psykiatrireformen.

Granskning av rättssäkerheten i handlägningsprocessen och kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer

Granskningen fokuseras på handläggarnas dokumentation av socialtjänstens insatser samt deras bedömning av den enskildas behov, deras planering och uppföljning av insatser. Om insatserna och stödet är tillräckligt och individanpassat ingår också i denna granskning.

Urval av individer

Stadsdelsnämnden Linnéstaden ombads att upprätta en lista på ett antal psykiskt funktionshindrade som har stöd från socialtjänsten. Ett slumpmässigt urval på 15 individer har sedan gjorts av länsstyrelsen.

Metod för datainsamling

Information kring utvalda individer har insamlats från flera källor i syfte att få ett tillförlitligare underlag för länsstyrelsens bedömningar. Individens akt har granskats utifrån en checklista. Den handläggare som har den huvudsakliga kontakten med individen har sedan via en enkät fått svara på ett antal frågor om individen. Dessutom har en kvalitativ intervju genomförts med de individer som tackade ja till att intervjuas.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för en bedömning på individnivå på ett antal områden. Eftersom granskningen baseras på ett slumpmässigt urval av individer skulle man kunna dra vissa slutsatser som kan gälla hela gruppen personer med psykiska funktionshinder, som har stöd från socialtjänsten. Länsstyrelsen har valt att inte dra generella slutsatser från individgranskningen eftersom bortfallet var för stort och intervjuerna skulle enligt överenskommen metod vara ostrukturerade och bygga på vad personerna valde att berätta.

Granskning av verksamheter för boende och sysselsättning

Urval av verksamheter

De verksamheter som granskats är Boendestödet Linné, Änggårdsteamet samt Aktivitetshuset.

Metod för datainsamling

Skriftligt material i form av mål och styrdokument såsom verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, system för avvikelshantering och klagomål samt samverkansrutiner har inhämtats. Vid besök i verksamheterna har en strukturerad chefsintervju respektive gruppintervju med personalen genomförts. En checklista har använts för granskning av den fysiska miljön i verksamheterna. Intervjuer med fyra deltagare på Aktivitetshuset har genomförts under besöket.

Analys och bedömning

Den insamlade informationen har strukturerats och utgjort underlag för bedömningar av verksamheten på olika områden.

4. Hur ska rapporten läsas?

Länsstyrelsen har genomfört en omfattande granskning av stadsdelsnämnden Linnéstadens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. Granskningen omfattar både planeringen av verksamheten och arbetet i praktiken. Det innebär att rapporten blir omfattande för att en samlad bild av hela granskningen ska kunna ges. En delrapport som omfattar Socialstyrelsens granskning av kommunens hälso- och sjukvård på planeringsnivån bifogas denna rapport.

Denna rapport inleds med en sammanfattande redogörelse för länsstyrelsens bedömningar och beslut. Den första delen av rapporten är en allmän beskrivning av stadsdelsnämnden Linnéstaden och hur stadsdelsnämnden organiserat sin verksamhet för personer med psykiska funktionshinder. I den allmänna beskrivningen ingår även uppgifter om befolkningen och förväntat antal personer med psykiska funktionshinder i stadsdelsnämnden Linnéstaden.

Redovisningen av Länsstyrelsens granskning och dess resultat är indelad i sju delar. Det är sju delar som berör olika områden för granskningen, se innehållsförteckning Del A till Del G. För varje område redovisas länsstyrelsens bedömningar från granskningen på planeringsnivån, granskningen kring enskilda individer samt granskningen av verksamheter för boende och sysselsättning. För varje område redovisas även länsstyrelsens bedömningsgrunder och underlaget för varje bedömning under rubriken "Länsstyrelsens iakttagelser".

Begrepp som används i rapporten

Personer med psykiska funktionshinder

Enligt Socialstyrelsen utgörs målgruppen av personer som är 18 år och äldre med:

- psykisk störning/sjukdom som
- orsakar en funktionsnedsättning med
- förlust av förmåga (funktionshinder) i sådan grad att
- det inverkar på den dagliga livsföringen (social konsekvenser) som
- utan hjälp och stöd utvecklas till ett handikapp och
- att detta handikapp bedöms bli långvarigt (minst ett halvår).

I denna tillsyn av kommunens insatser för personer med psykiska funktionshinder avgränsas dock målgruppen till personer mellan 18 till 65 år som har någon form av stöd av socialtjänsten.

Verksamheter för boende

Beteckningen "verksamheter för boende" används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av verksamheter som förmedlar stöd i boendet till psykiskt funktionshindrade. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal är knutna till verksamheten. Olika typer av verksamheter kan vara:

- Verksamhet som förmedlar boendestöd (del av verksamhet inom hemtjänsten, boendestödsgrupper, trapphusboende)
- Bostad med särskild service enligt 5 kap. 7 § SoL eller 9 § LSS
- Hem för viss annan heldygnsvård enligt 5 kap. 7 § SoL
- Hem för vård eller boende (HVB) enligt 6 kap. 4 § SoL

Verksamheter för sysselsättning

Beteckningen "verksamheter för sysselsättning" används i rapporten som ett samlingsbegrepp för olika typer av sysselsättningsverksamheter. En verksamhet avgränsas genom att en chef och viss personal är knutna till verksamheten. Olika typer av verksamheter kan vara:

- Daglig verksamhet enligt LSS.
- Dagverksamhet (träffställe) enligt 3 kap. 6 § SoL.
- Dagverksamhet (mer strukturerat innehåll med arbetsliknande inslag) enligt 3 kap. 6 § SoL.
- Rehabiliteringsverksamhet i samverkan med andra huvudmän enligt 2 kap. 6§ SoL.

5. Beskrivning av stadsdelsnämnden Linnéstaden

Hur många personer med psykiska funktionshinder har stadsdelsnämnden kontakt med?

Inom stadsdelsnämnden Linnéstaden bor 22 121 personer mellan 18 och 65 år. Socialtjänsten hade i januari 2002 kontakt med 94 personer med psykiska funktionshinder som hade någon form av insats enligt SoL och/eller LSS. Av dessa var 49 män och 45 kvinnor. Sju personer var av icke-nordisk härkomst. Dessutom hade socialtjänsten kontakt med elva personer som inte hade någon insats trots att de, enligt socialtjänsten, hade behov av det.

Socialstyrelsen har uppskattat antal personer med psykiska funktionshinder i befolkningen som är 18 år och äldre.

Storstad: 0,96% av befolkningen 18 år och äldre

Övriga landet: 0,56% av befolkningen 18 år och äldre

Totalt: 0,63% av befolkningen 18 år och äldre

(källa: Socialstyrelsen följer upp och utvärderar 1998:4, sid 40).

Hur organiserar stadsdelsnämnden sitt arbete för personer med psykiska funktionshinder?

Stadsdelsnämnden Linnéstaden ansvarar för de insatser som ges till personer med psykiska funktionshinder i Linnéstaden. Insatser till personer med psykiska funktionshinder ligger organisatoriskt under individ- och familjeomsorgen. Stadsdelsnämnden har ansvaret för hemsjukvård t.o.m sjuksköterskenivå för personer med psykiska funktionshinder i ordinärt boende, men någon medicinskt ansvarig sjuksköterska för målgruppen finns ej.

I december 2002 fattade kommunfullmäktige i Göteborgs kommun beslut om införandet av fyra resursstadsdelsnämnder inom funktionshinderområdet, SDN Gunnared, SDN Centrum, SDN Älvsborg och SDN Backa. Organisationsförändringen gäller från 2003-01-01. Resursnämnderna skall samordna och planera bostäder med särskild service d.v.s. boståndsprövat boende för personer med funktionshinder enligt SoL och LSS, korttidsverksamhet och sysselsättning för samtliga funktionshindergrupper. De skall också förmedla bostäder och sysselsättningsplatser samt arbeta med metod- och kompetensutveckling inom stadsdelarnas funktionshinderverksamhet.

Stadsdelsnämnden Älvsborg skall för hela staden handlägga begäran om förhandsbesked rörande funktionshindrade. Aktivitetshusen kommer att bli resursnämndsfinansierade.

DEL A. Planering och uppbyggnad av verksamheter

6. Stadsdelsnämndens kännedom om och information till personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall genom inventering eller på annat godtagbart sätt inhämta uppgifter om antal personer med psykiska funktionshinder och deras behov. Inventeringen bör vara regelbunden och göras i samverkan med psykiatrin.
(5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 1 LSS)

Kommunen skall informera om det stöd och den service som erbjuds personer med psykiska funktionshinder. Information bör vara regelbunden samt tillräckligt bred och träffsäker.
(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL och 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som i samverkan med psykiatrin gjort en inventering under de senaste 7 åren innehållande antal personer, kön, ålder, boende och sysselsättning alternativt skaffat sig kännedom om målgruppen på annat sätt och i godtagbar omfattning.
- Kommuner som har genomfört informationsinsatser under det senaste året och använt sig av mer än en informationskanal.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- fullt ut på att skaffa sig *kännedom* om de personer med psykiska funktionshinder som finns i stadsdelen.
- som ställs på *informationsinsatser* om socialtjänstens insatser till personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt stadsdelsnämndens svar på planeringsenkäten har en inventering gjorts av boendesituationen efter den 1 januari 1995. Inventeringen gjordes tillsammans med primärvård och psykiatri och omfattade endast boendesituationen.

Vid Länsstyrelsens återföring till stadsdelsnämnden Linnéstaden i september 2003 framkom att en ny inventering gjordes hösten 2002 / våren 2003. Denna inventering gällde behov av boende i de sex centrumstadsdelarna, inklusive Linnéstaden. För att utreda målgruppens behov av andra insatser är det nödvändigt att en inventering även innefattar behov av annat stöd samt sysselsättning. Inventeringen bör dessutom göras tillsammans med psykiatrin.

Det har inte genomförts någon riktad information till målgruppen, brukarorganisationer eller anhöriga det senaste året.

7. Stadsdelsnämndens mål och planer för personer med psykiska funktionshinder

7.1 Politiska mål och verksamhetsplan på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha mål för sin verksamhet på politisk nivå samt en verksamhetsplan som stöd för personal på olika nivåer i organisationen.

(5 kap. 8 § SoL, SOSFS 1998:8)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har politiska mål i skriftlig form
- Kommuner som har en skriftlig verksamhetsplan med lokal prägel och som fokuserar på frågor som har betydelse för målgruppen.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller de krav som ställs på politiska mål för verksamheten för personer med psykiska funktionshinder
- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller de krav som ställs på en verksamhetsplan för kommunens insatser till personer med psykiska funktionshinder.

Länsstyrelsens iakttagelser

Stadsdelsnämnden har i sitt svar angivit att det finns skriftlig policy och mål på politisk nivå. Det finns enligt enkätsvaret även en skriftlig verksamhetsplan för målgruppen på ledningsnivå. Planen omfattar boendesituation, sysselsättning och hälsosituation och andra områden såsom gemensam vårdplanering, samverkan med brukarorganisationer och uppsökande verksamhet.

En regional plan för åren 1999-2001 framtoogs gemensamt av stadsdelsnämnderna Linnéstaden, Centrum och Majorna och redovisades för kommunstyrelsen 1998. Planen upprättades i samverkan med primärvården och Sahlgrenska universitetssjukhuset.

I den regionala planen anges bl.a. följande mål:

- Var och en som har behov av stöd i eget boende för att nå en skälig levnadsnivå skall erhålla boendestöd
- Personer med psykiska funktionshinder i centrumregionen skall senast 2001 ha en sådan bostad som behövs för att nå en skälig levnadsnivå
- Att aktivt delta i utvecklingen av arbetsformer utifrån psykiatrireformen, vilket innebär samarbete med övriga aktörer som finns runt den psykiskt funktionshindrade

- Arbetet med att utveckla en strukturerad arbetsinriktad, rehabiliterande verksamhet skall fortsätta.

7.2 Mål, plan och uppföljning i verksamheter för boende, Boendestöd Linnéstaden och Änggårdsteamet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

En verksamhet för boende skall ha en plan för verksamheten med angivna mål som kontinuerligt följs upp. Målen och de medel verksamheten har till sitt förfogande skall utgå från psykiatrireformens intentioner och de boendes behov av ett fungerande boende samt konkretiseras efter den typ av verksamhet det gäller.

(5 kap. 7 och 8 §§ SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha en plan med konkreta mål som tydliggör sambandet mellan mål, medel och resurser
- angivna mål och medel utgå från de boendes behov av ett välfungerande boende och konkretiseras utifrån verksamhetens uppdrag
- planen ha följts upp minst en gång det senaste året
- planen vara känd av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att varken Boendestöd Linné eller Änggårdsteamets verksamhet uppfyller de krav som ställs om mål och plan för verksamheten.
- Länsstyrelsen bedömer att varken Boendestödet Linné eller Änggårdsteamets verksamhet uppfyller de krav som ställs om uppföljning av verksamhetens mål och innehåll.

Länsstyrelsens iakttagelser

Vår bedömning grundar sig på uppgifter från chefer och personal. Länsstyrelsen har även tagit del av dokument.

Enligt chefen för Boendestöd Linné finns politiska mål som konkretiseras av ledningsgruppen men de omvandlas inte till en plan för verksamheten. Verksamheten formulerar egna mål som enligt verksamhetschefen är att arbeta utifrån de individuella beställningarna från handläggarna. En verksamhetsberättelse sammanställs till nämnden men verksamheten får för lite feedback på sin redovisning.

Verksamheten har formulerat en vision som innebär att boendestödet skall genom sina insatser i personens egen hemmiljö skapa förutsättningar för individen att bo kvar i eget boende och medverka till full delaktighet i samhället. Denna vision är enligt Länsstyrelsen en god grund för att konkretisera målen.

Politiska mål finns inte enligt verksamhetschefen för Änggårdsteamet. Politikerna beställer boende från Altbo. Verksamheten kan själv utforma innehåll efter de ekonomiska ramarna och beställningarna. En verksamhetsberättelse görs varje år för Änggårdsteamet.

Personalen i såväl Boendestödsgruppen som Änggårdsteamet känner inte till om politiska mål finns eller saknas.

7.3 Mål, plan och uppföljning i verksamhet för sysselsättning. Aktivitetshuset

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

En verksamhet för sysselsättning skall ha en plan för verksamheten med angivna mål som kontinuerligt följs upp. Målen och de medel verksamheten har till sitt förfogande skall utgå från psykiatrireformens intentioner och deltagarnas behov av meningsfull sysselsättning samt konkretiseras efter den typ av verksamhet det gäller.

(5 kap. 7 och 8 §§ SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha en plan med konkreta mål som tydliggör sambandet mellan mål, medel och resurser
- angivna mål och medel utgå från individernas behov av en välfungerande sysselsättning och konkretiseras utifrån verksamhetens uppdrag
- planen ha följts upp minst en gång det senaste året
- planen vara känd av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning av Aktivitetshuset

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller de krav som ställs om mål och plan.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller de krav som ställs om uppföljning av verksamhetens mål och innehåll

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt verksamhetschefen finns en verksamhetsbeskrivning. Uppföljning och revidering sker genom en överenskommelse som anger vilken inriktning nästa verksamhetsår skall ha. I överenskommelsen specificeras målen. Utifrån minskade resurser har målen minskat när det gäller verksamhetens omfattning och utbud av verksamheter.

I den regionala planen 1999-2001 fanns övergripande mål för sysselsättning.

7.4 Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att de politiska målen för gruppen psykiskt funktionshindrade bryts ner till mål på verksamhets- och enhetsnivå. Dessa mål skall vara konkreta, uppföljningsbara och tas fram av ledning och personal.

8. Stadsdelsnämndens utbud av insatser

8.1 Vilka verksamheter för boende finns i stadsdelsnämnden

Följande boenden anges: Änggårdsteamet/Altbo, korttidsboende /Altbo, Dahlströmsgatan/Altbo, Haga Östergata/gruppboende, Stenklevsgatan 4 - lägenheter som drivs tillsammans med stadsdelarna Centrum och Majorna. Räddningsmissionen driver boende enligt LSS och SoL på Styrmansgatan och Bellmansgatan där stadsdelsnämnden Linnéstaden abonnerar på fem lägenheter. Stadsmissionen driver ett boende enligt SoL på Kustgatan.

Stadsdelsnämnden bedriver boendestödjarteam tillsammans med stadsdelsnämnden Majorna och mobila team tillsammans med annan stadsdelsnämnd och psykiatri.

Arton personer från Linnéstaden bor i f.d. enskilda vårdhem eller annan enskild verksamhet i eller utanför Göteborg.

Andra insatser

I stadsdelsnämnden Linnéstaden är det 94 personer som har någon form av insats enligt LSS, SoL eller båda. Elva av de psykiskt funktionshindrade personer som socialtjänsten har kontakt med har inga insatser enligt SoL eller LSS. Varför de inte har insatser eller vilka behov som finns, framgår inte av enkätsvaren. Motivationsarbete pågår med några av dessa personer.

8.2 Tillgång till långsiktigt och anpassat boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för de personer med psykiska funktionshinder som har behov av ett sådant boende.

(5 kap. 7 § SoL, 9 § punkt 9 LSS, JO:s yttrande den 6 september 2000 om verkställighet)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som verkställt alla beslut om bostad med särskild service inom tre månader
- Kommuner som endast undantagsvis placerar personer med psykiska funktionshinder under 65 år i äldreboende

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden inte uppfyller ställda krav på tillgång till anpassade bostäder. Beslut om bostad med särskild service har inte verkställts inom tre månader för en person och en person bor för närvarande i äldreboende. För elva personer var boendefrågan kortsiktigt eller inte alls löst.

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt enkätsvaret var det en person som väntat längre än tre månader efter beslut om bostad med särskild service (31/1-02). Antalet personer för vilka boendefrågan inte alls eller kortsiktigt lösts var elva. En person under 65 år bodde på äldreboende. Arton personer vistas eller bor på f.d. enskilda vårdhem. Det framgår inte av granskningen hur många av dessa personer som vistas på f.d. enskilda vårdhem i avvaktan på ett annat boende.

Av detta drar Länsstyrelsen slutsatsen att det inte finns tillräckligt med bostäder för målgruppen. Det framgår inte hur många av de elva som har ansökt om bostad med särskild service. Det framgår inte heller om de 18 som vistas/bor på f.d. enskilda vårdhem har ett beslut om boende som motsvarar deras behov. I intervjuerna framkom att några personer inte har korrekta beslut.

Det är ur rättssäkerhetssynpunkt viktigt för den enskilde att beslut gällande olika former av boende inte är tidsbegränsade till sex månader när det inte handlar om ett korttids- eller jourboende. Ett beslut får inte begränsas till det som kommunen/stadsdelen kan erbjuda den enskilde. Den enskilde har rätt att ansöka om den insats som han/hon anser sig ha behov av. Ansökan skall prövas och beslut skall fattas som står i relation till ansökan. För att nämnden skall kunna planera bostäder måste nämnden få en korrekt bild av de reella behoven.

8.3 Vilka verksamheter för sysselsättning finns i kommunen

Stadsdelsnämnden Linnéstaden anger Aktivitetshuset som enda öppna verksamhet för sysselsättning. Aktivitetshuset i Göteborg är öppna för personer från alla stadsdelar. Ansvariga nämnd för Aktivitetshuset är stadsdelsnämnden Centrum. Övrig strukturerad sysselsättning och rehabiliteringsverksamhet köps av olika utförare.

8.4 Tillgång till alternativa insatser för sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall kunna erbjuda ett utbud av alternativa sysselsättningar som är varierat och har en tydlig inriktning mot rehabilitering. Verksamheter för sysselsättning bör innehålla mer eller mindre arbetsliknande inslag och kommunen bör regelbundet inventera möjliga arbetsplatser på orten.
(3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 9 § punkt 10 LSS)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som under det senaste året har kunnat erbjuda minst tre alternativa sysselsättningsmöjligheter.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på en variation i tillgången till alternativa insatser för sysselsättning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Göteborg kommun har som helhet ett relativt varierat utbud av olika former av sysselsättning och aktiviteter. Människor är inte bundna till sin stadsdel. Enligt den kartläggning som Länsstyrelsen gjorde år 2000 framgick dock att det kan finnas behov av träffpunkt/sysselsättning i mindre grupper i närheten av bostaden. Steget kan vara för stort att t.ex. ta sig till Aktivitetshuset .

Av svaren på planeringsenkäten framgår att det i stadsdelsnämnden Linnéstaden finns öppen träffverksamhet, strukturerad sysselsättning och rehabiliteringsverksamhet. Tre personer uppges sakna sysselsättning.

Del B. Den enskildes rättssäkerhet i handläggningsprocessen

9. Rättssäkerhet i handläggningsprocessen

9.1 Handläggning av ansökan om insatser kring boendet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om boende, boendestöd dokumenteras (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS).

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut (11 kap 1 och 5 §§ SoL).

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid. Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre. (7 § FL, 11 kap 1 § SoL)

- För att uppfylla ställda krav skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som söks, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9§ p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. När det gäller långtgående beslut som bostad med särskild service är det istället lämpligt att det i beslutet antecknas tid för uppföljning. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. När det gäller bostad med särskild service måste beslutet verkställas inom rimlig tid, som får bedömas från fall till fall, men bör inte överskrida tre månader. (16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om boendestöd/hemtjänst och eventuellt andra insatser kring boendet ha verkställts inom en månad och beslutet om bostad med särskild service ha verkställts inom tre månader.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på rättssäkerhet i ansökan, utredning och beslut, när det gäller frågan om insatser kring boendet för nio av de tio de personer vars akter Länsstyrelsen har granskat,
- på rättssäkerhet i handläggningstiden för nio av de tio personer vars akter Länsstyrelsen granskat,
- på rättssäkerhet i verkställigheten av fattade beslut för nio av de tio personer vars akter Länsstyrelsen granskat.

Länsstyrelsens iakttagelser

Av de femton granskade akterna handlade tio utredningar om boendestöd och/eller någon form av boende. En ansökan saknas. Rättssäkerheten uppfylls i nio akter. I denna bedömning av rättssäkerhet innefattas att ansökan och beslut stämmer överens. Övriga sex akter innehåller ansökan om andra insatser såsom ledsagning och kontaktperson.

Länsstyrelsen drar dock slutsatsen av de insamlade uppgifterna att den enskilde inte alltid har ansökt om det han/hon egentligen har behov av- såsom ett permanent bostad med särskild service- utan ansöker och beviljas det som finns. Det är korttidsboenden av olika slag med beslut som omprövas var sjätte månad. Dessa korttidsboenden benämns som korttidsboende, Altbo-boende, boende med stöd, särskilt boende eller bostad med särskild service. Det framgår inte av dokumentationen att den enskilde har blivit informerad om olika boendeformer och därmed rätten att ansöka om det den enskilde vill ha.

Förutom i LSS 9 § punkt 9 framgår det av 5 kap 7 § SoL att kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för de som på grund av fysiska eller psykiska funktionshinder och andra som möter betydande svårigheter i sin livsföring, behöver ett sådant boende. *Bostad med särskild service är den enskildes hem och kan inte betraktas som en tillfällig bostad.*

9.2 Handläggning av ansökan om insatser kring sysselsättningen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ansökan

Enligt dokumentationsskyldigheten skall en ansökan om sysselsättning dokumenteras. (11 kap 1 och 5 §§ SoL, 8 § LSS).

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall ansökan vara dokumenterad med vad som söks och vem som söker.

Utredning

En utredning skall finnas dokumenterad och innehålla beskrivning av funktionshindren och aktuell situation, behoven av insatser, vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks, sökandes egna önskemål och resurser samt förslag till beslut.

(11 kap 1 och 5 §§ SoL)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall utredningen minst innehålla vad som föranleder ansökan, vilka insatser som söks och förslag till beslut.

Handläggningstid

Utredning skall inledas skyndsamt och genomföras utan dröjsmål och leda till beslut i rimlig tid. Rimlig tid är en månad i undantagsfall längre. (7 § FL, 11 kap 1 § SoL)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall handläggningstiden i normalfallet inte överstiga en månad.

Beslut

Beslutet skall innehålla vad som sökts, vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilken paragraf, när beslutet fattades och av vem. Om det är ett avslagsbeslut skall det innehålla motivering och besvärshänvisning. (4 kap 1 och 2 §§ 11 kap 8 § SoL, 9§ p 1-10 LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet skall beslutet minst innehålla vad som bifallits respektive avslagits och enligt vilket lagrum, om avslag motivering och besvärshänvisning.

Uppföljning av beslut

En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser, som berör den enskilde, bör göras och dokumenteras samt vid behov omprövas. (SOSFS 1998:8 (S))

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör uppföljnings-/omprövningsdatum finnas dokumenterat.

Verkställighet av beslut

Beslut ska verkställas omgående. (16 kap 3 § sista st. och 11 kap 5 § SoL och 27 § sista st. LSS)

- För att uppfylla ställda krav på rättssäkerhet bör beslutet om sysselsättning ha verkställts inom en månad.

Länsstyrelsens bedömning

Det finns inga ansökningar och utredningar om sysselsättning eftersom det inte är biståndsbedömt enligt socialtjänstlagen i Göteborg. Det är inte möjligt att utläsa av dokumentationen om enskilda personer har givit uttryck för önskemål/behov eller ansökt om sysselsättning i någon form.

Enligt 5 kap. 7 § SoL skall socialnämnden medverka till att den enskilde får meningsfull sysselsättning. Kommunerna i landet skiljer sig åt vad gäller biståndsbedömning av den enskildes behov av sysselsättning. Länsstyrelsen tar inte ställning till frågan om sysselsättning i olika former skall biståndsbedömas eller ej. Länsstyrelsen anser att det finns behov av fortsatta diskussioner på nationell nivå.

Länsstyrelsen vill dock understryka att den enskilde alltid har rätten att ansöka om bistånd och att en sådan ansökan skall utredas och prövas i sedvanlig ordning.

DEL C Kvalitet och innehåll i handläggarnas arbete med enskilda individer

10. Handläggarnas stöd till enskilda personer med psykiska funktionshinder

10.1 Hur beskriver de enskilda själva sina behov, sina kontakter, den hjälp och det stöd de får av kommunen?

Av de 15 slumpmässigt utvalda personerna av totalt 94 som socialtjänsten definierade som personer med psykiska funktionshinder intervjuade vi nio personer. Sex personer avböjde eller uteblev från planerade intervjumöten. Fem av de intervjuade var kvinnor födda mellan 1947-59. Männerna var födda 1938- 58. Eftersom intervjuerna enligt den överenskomna metoden skulle vara ostrukturerade och bygga på personernas berättelser så är variationen stor på vad berättelserna har handlat om.

Samtliga intervjuade har bostad. Sju personer bor i vanliga lägenheter, en bor i gruppboende i ett före detta enskilt vårdhem, två personer bor genom socialtjänsten i tillfälliga lägenheter med beslut om boende som gäller i sex månader. Två personer hade vid intervjutillfället andra önskemål om lägenhetsstorlek. De som bor "tillfälligt" med tidsbegränsade beslut, har bott där cirka 7 år och de önskar bo där permanent.

Fyra av de intervjuade besöker någon sysselsättning/aktivitetshus. De är nöjda med den verksamheten och tycker att personalen ger ett bra bemötande. Några uttrycker att de inte kan eller är intresserade just nu av någon organiserad sysselsättning. Två personer är intresserade av arbete på den öppna arbetsmarknaden och en person uttrycker önskan om att det skall gå snabbare än det gör. Samtliga har pension eller sjukbidrag.

De sju som i intervjuerna uppger något om sjukvården säger att deras kontakt med psykiatri är/har varit bra. Ingen säger att de har andra medicinska behov som inte är tillgodosedda. Några har dålig tandstatus eller saknar tänder.

Många har haft eller har boendestöd/hemtjänst. De flesta var nöjda med den insatsen men den kritik som uttalades handlade om att boendestödet var begränsat till vissa bestämda insatser.

Ingen av de intervjuade uppger att de har någon insats enligt LSS.

Alla ger uttryck för att de i dagsläget är nöjda med socialtjänstens insatser trots att man tidigare kan ha upplevt maktlöshet gentemot enskilda handläggare.

Drygt hälften har talat om sina barn. En del barn är vuxna, andra fortfarande barn/ungdomar. Ingen lever stadigast tillsammans med sina barn och önskemål finns om en bättre kontakt med dem.

10.2 Stödprocessen – Behovet av ett fungerande boende

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få relevanta behov av boende/boendestöd uppmärksammade, planerade i sin helhet och få de insatser som motsvarar hans/hennes behov. Insatserna ska vara anpassade till individens förutsättningar och behov och följas upp regelbundet.

(4 kap 1 § SoL, 5 kap. 7§ SoL, 9 § p. 9 LSS, 10 § LSS, 15 § p. 1 LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla ställda krav skall:

- Behovet av boende/boendestöd vara uppmärksammat och bedömt av handläggaren eller framgå tydligt av personakten. I förekommande fall skall den enskildes egna utsagor motsvaras av de behov som uppmärksammas.
- Det finnas angivna mål och en tydlig planering som i förekommande fall motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- Den enskilde få de insatser som han har behov av. Insatserna ska vara anpassade efter den enskildes situation och förutsättningar. I förekommande fall skall det framgå av den enskildes egna utsagor att insatserna är tillräckliga och anpassade till individens situation.
- En uppföljning av aktuella insatser och individens situation ha genomförts minst en gång det senaste året. I förekommande fall skall den enskildes själv beskriva att hans behovssituation följs upp.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ställda krav:

- på att uppmärksamma enskildas behov av stöd i sitt boende för samtliga personer utom en i de femton akter som har granskats,
- på uppföljning av genomförda insatser och den enskildes boendesituation för samtliga personer i de akter som Länsstyrelsen har granskat.
- på individuell planering av insatser kring boendet för cirka hälften av de tio personer vars insatser gäller boende. Bristen på tydlighet om den enskildes delaktighet samt otydliga planer gör att Länsstyrelsen anser att de individuella planeringarna måste förbättras.
- på tillräckliga och anpassade insatser kring boendet för cirka hälften av de tio personer vars insatser gäller boende. Bristfällig dokumentation gör att Länsstyrelsen inte alltid klart kan uttala sig om insatserna är tillräckligt anpassade.

Länsstyrelsens iakttagelser

Femton akter har granskats. Fem gäller inte boende eller boendestöd. Ovanstående bedömningar vilar på informationen från akt, handläggare och intervju med den enskilde (i de fall intervju har gjorts). Om och när den enskildes uppgift har starkt skilt sig från de andra uppgiftslämnarna har Länsstyrelsen tagit hänsyn till det och vägt in det i bedömningen. För en intervjuad person var det oklart om det var socialtjänst eller psykiatri som gav insatsen, för en person såg handläggaren ett större behov än den enskilde gjorde och i en intervju uttryckte den enskilde ett tydligt missnöje med verkställarna.

När det gäller delaktighet har Länsstyrelsens bedömning påverkats av klientintervjun i ett fall och lett till att Länsstyrelsen har bedömt att kraven inte är uppfyllda. I det fallet gav den enskilde starkt uttryck för att handläggaren inte lyssnade på behoven.

10.3 Stödprocessen – Behovet av lämplig sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få relevanta behov av sysselsättning uppmärksammade, planerade i sin helhet och få de insatser som motsvarar hans/hennes behov. Insatserna ska vara anpassade till individens förutsättningar och behov och följas upp regelbundet.

(4 kap 1 § SoL, 5 kap. 7§ SoL, 9 § p. 9 LSS, 10 § LSS, 15 § p. 1 LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla ställda krav skall:

- Behovet av sysselsättning vara uppmärksammat och bedömt av handläggaren eller framgå tydligt av personakten. I förekommande fall skall den enskildes egna utsagor motsvaras av de behov som uppmärksammas.
- Det finnas angivna mål och en tydlig planering som i förekommande fall motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- Den enskilde få de insatser som han har behov av. Insatserna ska vara anpassade efter den enskildes situation och förutsättningar. I förekommande fall skall det framgå av den enskildes egna utsagor att insatserna är tillräckliga och anpassade till individens situation.
- En uppföljning av aktuella insatser och individens situation ha genomförts minst en gång det senaste året. I förekommande fall skall den enskildes själv beskriva att hans behovssituation följs upp.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen gör ingen bedömning eftersom sysselsättning inte är en insats som biståndsbedöms i Göteborg. Osäkerheten är stor om vad handläggarna i realiteten har uppmärksammat men inte dokumenterat. Individuell planering saknas i regel när det gäller sysselsättning

Länsstyrelsen vill understryka att den enskilde alltid har rätten att ansöka om bistånd i form av sysselsättning och att en sådan ansökan skall utredas och prövas i sedvanlig ordning.

10.4 Stödprocessen – Behovet av samordnade insatser

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få sina behov bedömda utifrån en helhetssyn på den psykiskt funktionshindrades situation, möjligheter och behov där sociala, fysiska, medicinska och psykiska behov beaktas. Behövliga insatser skall planeras och samordnas i en individuell plan som motsvarar den enskildes behov av socialtjänstens insatser. En systematisk uppföljning av beslut, planer och insatser bör genomföras regelbundet och vid behov omprövas.
(SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla ställda krav skall:

- relevanta behov av boendestöd, sysselsättning samt vård för psykisk och fysisk hälsa ha uppmärksammats i sin helhet.
- den enskilde ha en individuell plan där insatserna från socialtjänsten samordnas i sin helhet
- uppföljningen av genomförda insatser sker på ett samordnat sätt.

För en person finns inget behov av samordning eftersom han/hon har av sagt sig insatserna.

Behovet av samordning har inte kunnat bedömas för två personer; för en person framgår inte behovet på grund av bristfällig dokumentation och kring den andra pågår motivationsarbete till insatser överhuvudtaget.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

Länsstyrelsen bedömer att Linnestaden SDN uppfyller ställda krav på en tydlig orientering mot ett helhetsperspektiv för samtliga av de personer med psykiska funktionshinder vars akter Länsstyrelsen granskat. Det som har framkommit i intervjuerna har inte ändrat Länsstyrelsens bedömning

10.5 Kontaktperson eller personligt ombud

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har behov av att ha tillgång till en förtroendefull kontakt som är kontinuerlig över tid och bör därför erbjudas en sådan.
(3 kap 6 § SoL, 9 § p. 4 LSS, Prop. 1993/94:218)

- För att uppfylla ställda krav skall den enskilde ha möjlighet att få ett personligt ombud, personlig assistent, kontaktperson eller någon annan form av stödperson. Det skall framgå av den enskildes egna utsagor att det finns en person som han kan vända sig till med förtroende.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen anser att det inte går att dra slutsatser ur materialet om möjligheten att få personligt ombud, personlig assistent eller kontaktperson. Den fråga som ställts i enkäten är om den enskilde *har* en sådan kontakt.

En kontaktpersonsverksamhet vars syfte är att rekrytera, utbilda och ge stöd till kontaktpersoner för psykiskt sjuka drivs av HSO och Göteborgs frivilligcenter. Verksamheten finansieras med en årsavgift från respektive stadsdel, Centrum, Härlanda, Högsbo, Linnéstaden, Majorna och Örgryte.

DEL D Kvalitet och innehåll i verksamheter för boende och sysselsättning

11. Verksamhet för boende. Boendestödsgruppen Linné och Änggårdsteamet

Länsstyrelsen har besökt Boendestöd Linné och HVB-verksamheten/Altbo Änggårdsteamet som är ett boendestöd.

11.1 Beskrivning av verksamheten

Boendestöd Linné arbetar utifrån det bistånd/uppdrag som är beställt efter biståndsbedömning av den enskildes behov av socialsekreterarna i handikappenheter. Boendestödet skall skapa förutsättning för individerna att kunna bo kvar i det egna boendet och medverka till att de har full delaktighet i samhällslivet.

Om behov förändras kontaktar personalen i Boendestödet biståndsbedömarna och samtal förs tillsammans med dem och den enskilde. Det finns möjlighet till snabb förändring.

Änggårdsteamet är ett hem för vård eller boende, HVB, enligt 5 kap 7§ SoL. Änggårdsteamets boendestödsgrupp ger den enskilde stöd utifrån beställning/uppdrag. Genom en skriftlig boendeutredning till handläggaren följs beslutet upp var 3-6 månad. Förändring av insatsen kan ske efter möte med enskild, handläggare och Änggårdsteamets personal.

Efter ansökan från socialsekreterare besöker den enskilde, socialsekreteraren och kontaktperson från psykiatrin Änggårdsteamet som avgör om det är lämpligt att personen flyttar dit. Om så är fallet tas biståndsbeslutet av socialsekreteraren som skriver avtal med Änggårdsteamet och den enskilde kan flytta till en lägenhet. Avtalstiden är högst sex månader i taget.

En förutsättning för att få bo där är att den enskilde har en etablerad kontakt med psykiatrin, klarar medicineringen själv samt tar emot Änggårdsteamets personal minst en gång/vecka. Dessutom finns begränsningar för vissa individers rätt att ta emot besök, ha husdjur och handla alkohol. Individen kan mista sin bostad vid hot om /eller våld mot andra boende eller personal.

Enligt verksamhetschefen för Änggårdsteamet finns det inga mål formulerade av nämnden. Verksamhetens mål är att de boende skall känna trygghet och bli självständiga som personer i det egna boendet, hitta en meningsfull sysselsättning, få ökad livskvalitet, ett utökat socialt nätverk samt boendeträning för att eventuellt gå vidare till eget boende.

Målgrupp/antal boende

Boendestöd Linné ger stöd till 40 personer med psykiskt funktionshinder varav två även har missbruksproblem. Samtliga bor i egna lägenheter i stadsdelen.

Änggårdsteamet ger stöd till 44 personer med psykiska funktionshinder. Personerna bor i lägenheter i ett område med trevåningshus med totalt 109 lägenheter. De övriga som bor i husen är ålderspensionärer, en trappuppgång är LSS-boende för personer med utvecklingsstörning. Övriga lägenheter tillhör Ungdomsenheten. Kommunen tog 1994 över vissa hus från sjukvårdsförvaltningen där det bodde personer som slussats ut från olika typer av psykiatrisk slutenvård och av den gruppen bor sju personer kvar. Ytterligare 14 personer har bott där under lång tid. Det innebär att det finns en olika slags stödbehov hos de personer som bor i Änggårdsteamet.

Personal

I **Boendestöd Linné** arbetar fem boendeassistenter på dagtid (4,72 årsarbetare med utbildningsbakgrund vårdbiträde, undersköterskor, socialpedagog) samt en föreståndare. Föreståndaren arbetar 70 % och enhetschefen arbetar 30 % i boendestödet. För ca två år sedan tillfrågades klienterna om behov fanns av personalstöd på kvällar och då fanns det inte några sådana önskemål. Verksamhetschefen anser att det finns tillräckligt med personal i verksamheten för närvarande. Om nya personer skall beviljas boendestöd krävs mer resurser. Det finns en bemanningspool för kortare vikariat. Enligt verksamhetschefen har det inte varit någon stor personalomsättning.

I **Änggårdsteamet** arbetar fem heltidsanställda behandlingsassistenter, inklusive samordnare, (mentalskötare/undersköterskor) och två fritidsledare. Personalomsättningen är enligt verksamhetschefen liten. Under 2003 kommer verksamheten att expandera med ett ekonomibiträde och en behandlingsassistent. Personal finns i verksamheten dygnet runt hela veckan. Anledningen till att en ekonomiassistent skall anställas är att det finns behov av att kunna erbjuda frukost och lunch till de boende. Personalen anser att med förstärkningen är det tillräckligt med personal för de nuvarande behoven.

Vad erbjuder verksamheterna?

I **Boendestöd Linné** är verksamhetens innehåll, enligt verksamhetschefen, framför allt boendestöd, fritidsaktiviteter, träning av sociala förmågor / att leva ett självständigt liv. Alla insatser är viktiga då de tillsammans utgör en helhet som gör det möjligt för individen att bo kvar hemma med god livskvalitet. Personalen anger att verksamheten innehåller boendestöd, att följa med till utbildning, arbetsträning, sysselsättning och fritidsaktiviteter. Träning för att leva ett självständigt liv och träning av sociala förmågor ingår i verksamhetens innehåll.

Verksamhetschefen i **Änggårdsteamet** anger att verksamheten förmedlar insatser i form av boendestöd, mobila socialpsykiatriska insatser, sysselsättning, arbetsträning, utbildning, fritidsaktiviteter, träning av förmågan att leva ett självständigt liv, träning av sociala förmågor, psykologiskt stöd till individen, socialt stöd/stödande nätverk och case management service. De viktigaste insatserna är boendestöd, sysselsättning, socialt stöd och fritidsaktiviteter. Målet är enligt verksamhetschefen att personalen skall behövas så lite som möjligt. De går in och hjälper till om de ser att någon behöver hjälp och försöker då göra saker tillsammans med och inte åt den boende.

Personalen beskriver i huvudsak innehållet på samma sätt men nämner inte Case management service.

Övrig bakgrundsbeskrivning

Änggårdsteamet är en del av och samlokaliserat med andra Altbo-verksamheter i Göteborgs Stad. Altbo är en del av den kommunala socialtjänsten och är intäktsstyrd. Altbo driver och utvecklar i stadens fyra regioner alternativa boendeformer med varierande grad av stöd och tillsyn för grupper med svag förankring på den ordinarie bostadsmarknaden. För grupperna akut bostadslösa med missbruksproblem, familjer, kvinnor, psykiskt funktionshindrade och ungdomar finns följande bostadsformer:

Jour- och korttidsboenden, basstationer (utreder personers förmåga att klara sitt boende), lägenheter (avsedda för tränings och referensboende), permanent boende, LRV-enhet samt gruppboendestäder för olika former av funktionshinder.

Altbo hyr 109 lägenheter i området Änggården av Familjebostäder.

Lägenheterna fördelas enligt följande:

- Pensionärlägenheter, 11 st
- Gruppboende för omsorgstagare, 8 lägenheter
- Ungdomsenheten, 23 lägenheter
- Ungdomskompaniet, 6 platser i två lägenheter
- Referensboende, 10 lägenheter
- Jourlägenheter för kvinnor, 3 lägenheter
- Änggårdsteamet, 44 lägenheter, varav fem hyrs ut möblerade till jourplatser, antalet platser har utökats med två från den 1 mars 2003
- Tre lägenheter används som kontor och verksamhetslokal
- Hemtjänsten hyr två lägenheter som kontor och samlingslokal.

Personerna som bor i Änggården har biståndsbeslut. Det varierar vilken form av bistånd som har beviljats.

Totalt har elva av de 44 personer med psykiska funktionshinder som bor i Änggården beslut om boende från Linnéstadens SDN. Enligt den regionala planen har Linnéstaden elva permanenta boendeplatser. Trots detta har dessa personer beslut som anger "bostad med stöd" för nio personer, "bostad med särskild service" för en person och "bostad inom Altbo" för en person. Samtliga beslut fattas för sex månader i taget, men enligt uppgift från enhetschef är det inte fråga om omprövning utan en uppföljning av beslutet.

Den enskildes kostnad för boendet i Änggården varierar. Alla boende har i dagsläget bostadsbidrag. De boende betalar själva sin mat. Linnéstaden och stadsdelsnämnden Backa tar inte ut några egenavgifter från de boende. Det finns exempel på att en boende från stadsdelsnämnden Centrum har betalat 641 kronor per månad. En boende från Biskopsgården betalar 430 kronor per månad. Det har också förekommit att någon boende betalat hemtjänsttaxa.

Under våren 2003 skall en arbetsgrupp som består av jurister och samtliga Altbochefer, se över hur ett andrahandskontrakt kan konstrueras för att öka rättsskyddet för de personer som bor inom Altbo. Dessutom skall de se över befintliga riktlinjer såsom om ett boende kan "villkoras" i framtiden med t.ex. de riktlinjer som Änggårdsteamet har om hot och våld.

11.2 Miljö

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall inrätta bostäder med särskild service för personer med psykiska funktionshinder. Boendet skall vara beläget så att de boende kan delta i samhällets gemenskap och leva som andra samt utformas så att en institutionsliknande boendemiljö kan undvikas.

(5 kap. 7 § SoL, 7 kap. 1 § punkt 2 och 3 SoL, 9 § punkt 9 LSS, SOSFS 2002:9 (S), Länsstyrelsernas riktlinjer för enskild verksamhet enligt SoL och LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- boendet ligga i nära anslutning till nödvändiga kommunikationer och allmän service som post, bank och affärer
- bostaden i särskilda boendeformer skall vara fullvärdig med eget rum, toalett, dusch och kökmöjligheter. För hem för viss annan heldygnsvård som korttidsboende, rehabiliterings eller avlastningshem är eget rum med toalett och dusch önskvärt.
- boendet skall för att undvika en institutionell boendemiljö utformas så hemligt som möjligt, inte vara samlokaliserad med annan liknande verksamhet och heller inte vara för stort. Det kan exempelvis innebära att:

- Antal boende i gruppboende inte bör överstiga sex personer

- Antal boende i serviceboende inte bör överstiga tio personer

- Antal boende i korttidsboende inte bör överstiga tjugo personer

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller inte kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Änggårdsteamet inte uppfyller de krav som kan ställas på bostad med särskild service för funktionshindrade på grund av koncentrationen av bostäder för olika målgrupper inom socialtjänstens ansvarsområden.

11.3 Verksamhetens innehåll och 11.4 Individuell planering

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamhetens innehåll bör utformas utifrån kunskapen om personer med psykiska funktionshinders behov av ett fungerande boende och inriktas mot att ge målgruppen ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra. (3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 7 och 9 §§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten erbjuda ett innehåll/insatser som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och motsvara de boendes behov av ett fungerande boende
- verksamhetens insatser anpassas efter var och ens behov och förutsättningar samt ha motiverande och rehabiliterande inslag
- de boende ha tillgång till en kontinuerlig kontakt i personalgruppen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

De insatser personer med psykiska funktionshinder får inom ramen för verksamheten skall planeras och systematiskt följas upp. En individuell plan bör upprättas där det framgår vilka insatser som utgår samt målet för dessa. (11 kap. 5§ SoL, 7 och 10 §§ LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs:

- bör verksamheten planera sina insatser för enskilda boenden och formulera individuella mål
- skall den individuella planeringen samt genomförandet av insatser inom verksamhetens ram dokumenteras
- bör verksamheten genomföra en systematisk uppföljning av insatserna för enskilda boende

bör den individuella planeringen vara samordnad med övriga insatser som utgår från andra berörda enheter/organisationer/myndigheter i de fall enskilda boende så önskar.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

Länsstyrelsen bedömer att Boendestödet Linné och Änggårdsteamet uppfyller ovanstående ställda krav på innehåll och på individuell planering.

Länsstyrelsens iakttagelser

För de personer som har hjälp från **Boendestöd Linné** finns det oftast formulerade individuella mål men de är inte dokumenterade i en tillräckligt konkret arbetsplan. Socialsekreterarna och boendestödjarna arbetar på att utforma en tydligare beställning som kan ligga till grund för en arbetsplan.

För samtliga personer som har boendestöd görs en vårdplanering var tredje till sjätte månad med den enskilde, god man, socialsekreterare, öppen psykiatri, boendestödjare och föreståndaren. Planen innehåller den enskildes önskemål, historik, insatserna i boendet, psykisk hälsa/ohälsa, fritidsaktiviteter och samarbetskontakter. Planen behålls av socialsekreteraren och boendestödjarna. Den enskilde medverkar oftast i dessa möten.

Boendestödet Linné utför det bistånd som är bedömt av socialsekreterarna. Insatsen kan vara praktisk hjälp i hemmet; städ, tvätt och inköp, hjälp med personlig hygien och/eller ledsagning till olika verksamheter. Kontaktpersonen ansvarar för att meddela förändringar i insatsen till socialsekreteraren. Delaktigheten från den enskilde är viktig och personalen skall stödja den enskilde till större självständighet. Arbetet bygger på ett pedagogiskt förhållningssätt och personalen försöker arbeta på ett likartat sätt gentemot den enskilde.

För de personer som har stöd av **Änggårdsteamet** finns en individuell plan. Planen innehåller den enskildes önskemål, boendet, daglig sysselsättning, fritidsaktiviteter, psykisk och fysisk hälsa/ohälsa, tandvård, samarbetskontakter. Planen följs upp minst var sjätte månad tillsammans med den enskilde, god man, socialsekreteraren, personalen och psykiatriska öppenvården. Den enskilde medverkar i de flesta fall.

Personalen beskriver att de på ett flexibelt sätt arbetar utifrån socialsekreterarens uppdrag och plan och utifrån individens behov. Kontaktpersonen ansvarar för att planera och utföra insatsen tillsammans med den enskilde. Hälften av de boende ringer till personalen dagligen. Eftersom uppdragen från socialsekreterarna skiljer sig åt innebär det att personalgruppen inte har andra övergripande mål förutom att öka de enskildas självständighet och stärka förmågan i vardagen.

Som aktivitet erbjuds möjlighet att delta i en ute/snickerigrupp.

11.5 Sammanfattande bedömning

För att öka kvaliteten och utvecklingsmöjligheterna för de enskilda behövs övergripande mål som tydliggör innehåll samt arbetsmetoder för såväl Boendestöd Linné som Änggårdsteamet.

Änggårdsteamet kan arbeta på uppdrag av samtliga socialsekreterare i Göteborg vilket medför svårigheter för gruppen att utveckla verksamheten. Oklarheten kring vilken boendeform Änggårdsteamet är och vad det innebär får negativa konsekvenser för de boendes förväntningar och på personalens möjligheter att utforma sitt stöd.

Länsstyrelsen anser att det inte är förenligt med SoL och LSS att personer som egentligen har behov av permanent boende, bor på korttidsbeslut. Det är angeläget att Göteborgs Stad snarast tydliggör vilken boendeform som beviljas på Änggårdsteamet för personer med psykiska funktionshinder.

Den uppföljning som görs av boendebeslutet för de personer som bor permanent i Änggårdsteamet är felaktigt eftersom det av den enskilde kan tolkas som en omprövning av själva beslutet om boende. Att följa upp en boendestödsinsats är däremot bra och eftersträvanvärt. Länsstyrelsen vill framhålla att ett beslut om permanent boende aldrig kan tidsbestämmas.

Länsstyrelsen anser vidare att området präglas av institutionsliknande boendeformer som inte överensstämmer med lagstiftningens intentioner att personer med funktionshinder skall få leva som andra.

12. Verksamhet för sysselsättning Aktivitetshuset Järntorget

12.1 Beskrivning av verksamheten

Enligt ledning och personal är Aktivitetshuset en öppen, icke biståndsbedömd studie- och sysselsättningsverksamhet. Syftet är att erbjuda social gemenskap och ett varierat utbud av aktiviteter. Aktiviteterna skall utformas och anpassas utifrån besökarnas behov. Verksamheten riktar sig främst till boende i Linnestaden, Centrum och Majorna men även personer från andra stadsdelar (hälften) är välkomna. Göteborgs folkhögskola har en klass förlagd hit och Sjukhuskyrkan har andakt - och samtalsrum. Lokalytan är 1100 kvm och rymmer 110 personer i verksamhet. Lokalerna är välutrustade för de aktiviteter som finns och erbjuder stora möjligheter till avgränsade aktiviteter. Föreningen Aktivitetshusets Vänner driver kvälls och helgverksamhet här.

Form och uppdrag

Stadsdelsnämnden Centrum är för närvarande driftsansvarig och blir resursnämnd för Aktivitetshuset från och med 2004. Öppettiderna är vardagar 09.15-15.45. Två kvällar per vecka samt vissa helger har föreningen Vännerna öppet för sina medlemmar.

Målen för Aktivitetshuset enligt personalen och chefen är att:

- förbättra och bibehålla livskvaliteten som besökarna har genom sysselsättning, aktiviteter och de sociala kontakter som uppstår
- bryta social isolering
- försöka väcka lusten till aktivitet
- erbjuda en lugn miljö
- framhålla det friska hos alla.

Verksamheten har följts upp och utvärderats.

Målgrupp/antal deltagare

Aktivitetshuset vänder sig till personer mellan 18-66 år med långvariga och allvarliga psykiska funktionshinder. Många som söker sig till aktivitetshuset är högutbildade och väljer denna typ av verksamhet.

I genomsnitt besöker 108 personer Aktivitetshuset varje dag. Personalen är dimensionerad efter 50 besökare per dag. Vid tillsynsbesöket hade begränsningar införts för nya besökare eftersom det inte finns personal att bemanna de grupper som skall bedriva verksamhet. Tidigare fanns möjligheten att även ta emot personer med flerfunktionshinder och dubbeldiagnoser. Med ökat antal besökare finns inte längre möjlighet att ta emot personer som behöver mycket stöd. Det innebär att de nuvarande besökarna måste vara rätt självständiga, enligt personalen.

Personal

Personalen består av en föreståndare som är sjukgymnast och fyra arbetsterapeuter. Samtliga anser att personalstyrkan är alldeles för liten för att kunna motsvara och fånga upp behoven hos det stora antalet besökare. Personalen uppger att det inte finns någon chans att ge varje besökare den uppmärksamhet som de har rätt till, vilket kan innebära att personer lämnar verksamheten samt att nya inte kommer åter.

Ett arbetskooperativ som renoverade dagisutrustning har nyligen lagts ner.

Vad erbjuder verksamheten?

Det finns inget krav på deltagande i någon verksamhet eller studiecirkel utan besökarna kan bara komma för att fika och umgås.

Verksamheten är studie- och aktivitetsinriktad. Det stöd som personalen erbjuder ges i lokalerna och inte utanför huset.

De aktivitetsgrupper som finns är: Dataträning, sömnad, styrketräning, mansgrupp, kvinnogrupp, matlagning, högläsning, stick-/virkgrupp, bakning, snickeri, fritt skapande tema, läderarbete, livsåskådning och sidenmålning.

Studiecirkelarna är: målning, teatergrupp, data- i olika grupper, franska, engelska, matlagning, lär känna ditt Göteborg, basgitarr, gitarr, ensemble, filosofi, sång och föreningstidning.

Aktiviteterna leds av personalen och studiecirkelarna av cirkelledare utifrån eller av någon besökare. Någon aktivitet leds av föreningen Aktivitetshusets Vänner och de ansvarar också för viss kvälls- och helgverksamhet.

Dessutom finns en folkhögskoleklass med tolv elever vilket innebär att några personer sedan fortsätter med dessa studier utanför Aktivitetshuset. Kyrkan bedriver både aktiviteter samt har andakt och erbjuder samtal.

Varannan vecka är det husmöte där bland annat önskemål om aktivitetsgrupper läggs fram och om det finns intresse från flera personer och möjlighet så skapas nya grupper. Vid tillsynstillfället fanns det begränsningar eftersom personalen inte räcker.

Vart tar deltagarna vägen efter avslutad kontakt?

Cirka 30 personer lämnar Aktivitetshuset årligen men eftersom det finns flera aktivitetshus i Göteborg så alternerar individerna mellan husen efter behov.

12.2 Miljö

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall medverka till att personer med psykiska funktionshinder får en meningsfull sysselsättning och vid behov inrätta lämpliga verksamheter för sysselsättning.

(5 kap. 7 § SoL, 3 kap. 6 § SoL, 9§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten ligga i nära anslutning till nödvändiga kommunikationer eller finnas på gångavstånd från den enskildes bostad.
- verksamheten ha tillgång till nödvändig utrustning

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på närhet, utrustning och i övrigt en för verksamheten anpassad miljö

Länsstyrelsens iakttagelser

Aktivitetshuset ligger vid Järntorget. Det innebär att tillgängligheten är stor och det är lätt att vara anonym. Lokalytan är 1100 kvm och rymmer utan problem 110 personer i verksamhet. Det goda läget innebär att många människor söker sig dit. Lokalerna är välutrustade för de aktiviteter som finns och erbjuder stora möjligheter till avgränsade aktiviteter.

12.3 Verksamhetens innehåll

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamhetens innehåll bör utformas utifrån kunskapen om personer med psykiska funktionshinders behov av meningsfull sysselsättning och inriktas mot att ge målgruppen ökade möjligheter att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

(3 kap. 6 § SoL, 5 kap. 7 § SoL, 7 och 9 §§ LSS)

För att uppfylla de krav som ställs bör:

- verksamheten erbjuda ett innehåll/insatser som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och motsvara deltagarnas behov av en meningsfull sysselsättning
- verksamhetens insatser anpassas efter var och ens behov och förutsättningar
- verksamheten har en motiverande och rehabiliterande inriktning som bland annat kan exemplifieras av tillgång till arbets- och träningsplatser
- deltagarna i verksamheten ha tillgång till en kontinuerlig kontakt i personalgruppen

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på ett innehåll som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och besökarnas behov av adekvat sysselsättning.

Uppfyller inte kraven

- fullt ut på individanpassade insatser,
- på tillgång till en kontinuerlig kontakt med någon i personalgruppen om det behovet finns eftersom personalstyrkan inte är dimensionerad till den stora mängden besökare.

12.4 Sammanfattande bedömning

Utbudet och möjligheterna till en varierande studie- och sysselsättningsverksamhet är mycket goda. Eftersom intresset är större än vad verksamheten kan tillgodose innebär det att personer med större stödbehov inte får plats i verksamheten. Personalen kan inte ge dessa personer den uppmärksamhet som de behöver. Det finns en risk att de personer som inte passar in i denna verksamhet, inte får hjälp att hitta en för dem meningsfull sysselsättning någon annanstans.

DEL E – Brukarmedverkan och den enskildes självbestämmande och delaktighet

13. Kommunens inriktning mot brukarmedverkan och brukarinflytande

13.1 Information till brukar- och anhörigorganisationer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör särskilt informera berörda brukar- och anhörigorganisationer om kommunens verksamhet för personer med psykiska funktionshinder.

(3 kap. 1 och 4 §§ SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 3 LSS)

Uppfyller kraven

- Kommuner som har genomfört antingen muntliga eller skriftliga informationsinsatser under det senaste året

Uppfyller kraven mer än väl

- Kommuner som genomför regelbundna informationsinsatser under det senaste året

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Linnestaden SDN inte uppfyller ställda krav på information om kommunens verksamhet till berörda brukar- och anhörigorganisationer.

Länsstyrelsens iakttagelser

Någon mer övergripande samverkan och riktad information till brukarorganisationer har inte skett.

13.2 Synpunkter från brukar- och anhörigorganisationer vid planering och uppföljning av kommunens verksamheter för personer med psykiska funktionshinder

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Ledningen för socialtjänsten skall samverka med den organiserade brukar- och anhörigrörelsens företrädare. I sin planering och uppföljning av verksamheter som berör personer med psykiska funktionshinder skall ledningen inhämta synpunkter från brukar- och anhörigorganisationerna. (5 kap. 8 § SoL, 15 § LSS)

Uppfyller kraven

- Kommuner som frågat efter synpunkter från brukar- och anhörigorganisationerna på minst tre aktuella verksamhetsområden under det senaste året

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att Linnéstaden har inhämtat synpunkter från berörda brukar- och anhörigorganisationer.

Enligt Socialstyrelsens bedömning i den nationella sammanställningen har dock Linnéstaden inte inhämtat synpunkter i tillräcklig omfattning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Stadsdelsnämnden Majorna har de västra stadsdelarnas uppdrag att samverka med brukarorganisationer när det gäller psykiskt funktionshindrade. Möten hålls två ggr/år med brukarorganisationerna, socialtjänsten och sjukvården.

14. Brukarinflytande i verksamheter för boende och sysselsättning

14.1 Möjlighet till brukarinflytande i granskade verksamheter för boende och sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinders egna val och prioriteringar skall vara utgångspunkten för alla insatser som riktas till den enskilde. Det innebär att verksamheter för boende och sysselsättning bör finna former för inflytande för de boende respektive deltagarna i verksamheten.
(SOU 1992:73 sid. 20, 1 kap. 1 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheter för boende eller sysselsättning ha någon form av brukarråd eller ha utvecklat någon form för att systematiskt inhämta de boendes eller deltagarnas synpunkter på verksamheten
- de boendes eller deltagarnas synpunkter ha beaktats och påverkat verksamhetens innehåll och utformning i något eller några angivna exempel.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att verksamheten Änggårdsteamet och Boendestöd Linné uppfyller ställda krav på möjlighet för de boende att påverka verksamheten.
- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på möjlighet för deltagarna att påverka verksamheten.

Länsstyrelsens iakttagelser

Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på möjlighet för deltagarna att påverka innehållet i verksamheten genom att kursutbudet och aktiviteterna bland annat utgår från besökarnas önskemål och diskuteras på husmöten. Inom Aktivitetshuset finns en förening, Aktivitetshusets vänner, där besökare och även anhöriga kan vara medlemmar. Nära samverkan förekommer mellan Aktivitetshuset och Aktivitetshusets vänner.

Änggårdsteamet har gjort en enkät till de boende. Brukarnas önskemål har påverkat innehållet i verksamheten såsom gemensam frukost, kvällsaktivitet, fritidsaktiviteter, resor och utflykter.

Änggårdsteamet har inte brukarråd.

Boendestöd Linné planerar att starta en träffpunkt i personalens lokaler för de boende. Brukarråd finns inte. Uppföljning har skett i form av enkät till de boende samt brukarintervjuer.

15. Den enskildes möjlighet till självbestämmande och delaktighet

15.1 Den enskildes möjlighet till självbestämmande i stödprocessen

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder ska vara delaktiga i utformningen av de insatser som planeras och genomförs. Den enskilde har rätt att få information om alternativa insatser och vara delaktig i planeringen av insatser och uppföljningen av dessa. Den enskilde ska också vara delaktig i det samarbete som sker mellan olika vård-, stöd- och rehabiliteringskontakter.

(1 kap. 1 § SoL, 3 kap 5 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- den enskilde helt eller delvis deltagit i planering eller uppföljning av insatser vad gäller boende och sysselsättning samt att av den enskildes (i förekommande fall) utsagor framgår att han varit delaktig.
- den enskilde ha varit delaktig helt eller delvis i det samarbete som förekommer samt att det skall framgå av den enskildes utsagor att han känner till eller varit delaktig i detta samarbete.

Länsstyrelsens bedömning

Det har inte varit möjligt för Länsstyrelsen att bedöma den enskildes delaktighet i planeringen av stödprocessen för sju personer. Anledningarna är att motivationsarbete pågår, att det inte går att utläsa delaktighet av akt, handläggarenkät eller intervju eller att den enskilde inte har några insatser.

Delaktigheten i samarbetet med andra aktörer har inte varit möjligt att bedöma för fyra personer.

Uppfyller kraven

- på individens delaktighet i planeringen av stödprocessen för sex av de nio personer för vilka Länsstyrelsen har kunna göra en bedömning. Länsstyrelsen anser att även om en person har en juridisk företrädare bör den enskilde vara delaktig i de planeringar som görs tillsammans med socialtjänsten,
- på individens delaktighet i samarbetet med andra aktörer för tio av de elva personer för vilka Länsstyrelsen har kunnat göra en bedömning. Länsstyrelsen anser dock att det bör finnas möjlighet att ytterligare öka delaktigheten för flera av dessa personer.

Länsstyrelsens iakttagelser

Av fem av de 15 granskade akterna och handläggarenkäterna framgår att den enskilde i stor utsträckning är delaktig i planeringen av stödprocessen. Två personer är delaktiga till viss del och en person har inte varit delaktig alls. En person har förvaltare och socialtjänsten har därför i huvudsak haft kontakter med denne och inte med individen själv. Förvaltaren har tät kontakt med personen. I intervjun framför den enskilde han skulle vilja träffa socialsekreteraren som han aldrig har sett.

Motivationsarbete pågår för två personer vilket gör det svårt att bedöma delaktigheten. För fyra personer framgår inte den enskildes delaktighet av handläggarenkät och akt.

Tre personer har till stor del och sju har till viss del varit delaktiga i samverkan med andra aktörer. En person har inte varit delaktig alls. För övriga fyra är det inte möjligt att bedöma om eller i viken utsträckning den enskilde har varit delaktig.

För de nio personer som intervjuats stämmer uppgifter från handläggare, akt och individintervju överens för alla utom en där den enskilde anger att hon/han inte blivit lyssnad på och inte varit delaktig i planeringen av stödprocessen. I detta fall har individintervjun medfört att Länsstyrelsen har bedömt att kraven på delaktighet ej är uppfyllda för denna person.

Länsstyrelsen har i samband med aktgranskningen kunnat konstatera att det kan vara svårt att utläsa i vilken utsträckning den enskilde har varit delaktig i planeringen och tagit del av skriftliga planer. Länsstyrelsen anser att det kan vara lämpligt att den enskilde skriver under och får ett eget exemplar av de planer som upprättas.

15.2 Den enskildes möjlighet till självbestämmande i verksamheter för boende och sysselsättning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall som alla andra kunna påverka det boende eller den sysselsättning han önskar samt det stöd han eller hon behöver för ett fungerande boende och en meningsfull sysselsättning.

(1 kap. 1 § SoL, 3 kap 5 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- den enskilde som bor i bostad med särskild service ha möjlighet till självbestämmande och en hög grad av integritet i sitt boende
- den enskilde vara delaktig i planering och uppföljning av de insatser som genomförs inom ramen för verksamheten
- den enskilde vara delaktig i det samarbete som sker mellan verksamheten och andra vård-, stöd- och rehabiliteringskontakter

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att **Boendestöd Linné** uppfyller ställda krav på de boendes delaktighet i utformningen av boendet samt i planering och uppföljning av insatser inom verksamhetens ram
- Länsstyrelsen bedömer att **Änggårdsteamet** uppfyller ställda krav på de boendes deltagande i planering och uppföljning av insatser inom verksamhetens ram
- Länsstyrelsen bedömer att **Aktivitetshuset** uppfyller ställda krav på deltagarnas delaktighet i utformningen av sysselsättningen samt i planering och uppföljning av insatser inom verksamhetens ram

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att **Änggårdsteamet** inte uppfyller ställda krav på de boendes delaktighet i utformningen av boendet på grund av de riktlinjer/regelsystem som medför vissa begränsningar i boendet för den enskilde.

Länsstyrelsens iakttagelser

Änggårdsteamet: Var 3-6 månad sker boendeuppföljningar där den enskilde deltar tillsammans med socialtjänsten och Änggårdsteamets personal. Alla boende har individuella arbetsplaner och insatserna följs upp tillsammans med den enskilde. En systematisk uppföljning av de boendes syn på verksamheten sker genom enkät. Den boende är oftast med på gemensamma möten när samarbete sker kring enskilda mellan personal från olika enheter/organisationer/myndigheter. Änggården samverkar med Gyllenkroken, aktivitetshuset Göteborgsfontänen m.fl.

Det finns riktlinjer för vad som skall gälla om man skall få bo i Änggårdsteamet. Det kan innebära vissa begränsningar för den enskilda bl.a. gällande besök, husdjur, alkohol, hot och våld m.m. Det kan i vissa fall skilja sig ifrån vad som gäller i en "egen bostad" och innebära inskränkningar i delaktighet och självbestämmande.

Det är inte alltid klart för den enskilde vilken form av insats som har beviljats och att ett nytt beslut om "boende" fattas var sjätte månad. Det skapar inte trygghet för den enskilde som i värsta fall kan riskera att bli av med sitt "hem". Det är beställaren som ytterst anger vilka mål som skall gälla för den beviljade insatsen.

Boendestöd Linné: Boendestöd Linné är liksom Änggårdsteamet knutet till Göteborgs kommuns kvalitetssystem där bl.a. brukarenkäter ingår. De boende har en individuell plan som upprättas tillsammans med den enskilde. Planen följs upp tillsammans med personen själv. Boendestödet samverkar inte med brukarorganisationer eller andra frivilligorganisationer. I det fall samarbete förekommer kring enskilda deltar den boende på gemensamma möten.

Aktivitetshuset: Den enskilde bestämmer själv om och i vilken omfattning han/hon önskar delta i verksamheten. Det finns möjlighet att påverka innehållet och framföra önskemål om olika aktiviteter studiecirklar m.m som han hon önskar delta i. Någon individuell planering och gemensamma möten med andra myndigheter/vårdgivare förekommer inte kring individer.

16. Bemötande

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder skall bemötas med respekt för sin integritet och sin syn på sin situation. (1 kap 1§, 3 kap 5 §, 5, 6 §§ LSS)

- För att uppfylla de krav som ställs skall det framgå av den enskildes egna utsagor att han huvudsakligen upplever sig trodd och väl bemött i sina kontakter med socialtjänsten.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på ett gott bemötande för de personer med psykiska funktionshinder som har intervjuats.

Länsstyrelsens iakttagelser

Många intervjuade beskriver sin positiva relation med socialtjänstens handläggare och verkställande personal. Trots att flera beskriver negativa erfarenheter i bemötandet längre tillbaka i tiden både från hälso- och sjukvården som socialtjänsten, genomsyras intervjuerna ändå av en mycket positiv syn.

DEL F – Samverkan med andra berörda organisationer/myndigheter

17. Kommunens inriktning mot samverkan och samarbete med berörda organisationer och myndigheter

17.1 Gemensamma mål, riktlinjer och verksamhetsformer på ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör tillsammans med berörda organisationer/myndigheter utforma skriftliga och gemensamma mål/policy för samverkan på politisk- och ledningsnivå. Kommunen bör tillsammans med psykiatrin utforma skriftliga riktlinjer för utskrivning eller permission från psykiatrisk heldygnsvård samt för en samordnad och individuell planering.

(2 kap. 6 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd Informationsöverföring och samordnad vårdplanering SOSFS 1996:32)

Uppfyller kraven:

- Kommuner som har gemensam mål/policy på politisk- eller ledningsnivå med psykiatrin samt skriftliga riktlinjer för samverkan med psykiatrin vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård och samordnad vårdplanering.
- Kommuner som har former för samverkan eller har en eller flera gemensamma verksamheter med annan huvudman

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav på gemensamma mål för samverkan med psykiatrin samt gemensamma riktlinjer med psykiatrin vad gäller utskrivning/permission från psykiatrisk heldygnsvård och gemensamma riktlinjer för en samordnad planering för enskilda individer.

Länsstyrelsens iakttagelser

Linnéstaden, Centrums och Majornas stadsdelsförvaltningar har tillsammans med stadsdelarnas primärvård och Sahlgrenska universitetssjukhuset gjort en regional plan för stöd till personer med psykiska funktionshinder. Planen gäller tidsperioden 1999-2001. Planen innehåller dels beskrivning av målgruppen och vilka insatser som finns i respektive organisation dels gemensamma frågor såsom vårdplanering och annan samverkan. Problemområden är identifierade och förslag finns på hur frågan skall arbetas vidare i andra sammanhang.

Den regionala planen har inte förnyats eftersom insatserna och planerna för målgruppen ingår i Göteborgs Stads gemensamma handikapplan. Ett regionalt samarbete fortsätter dock där bland annat en samverkan sker kring barn till föräldrar med psykisk ohälsa/sjukdom utifrån ett barnperspektiv.

I Projektet Slöpen/SSB arbetar några stadsdelsnämnder tillsammans med sjukvården med utveckling av gemensamma rutiner så som varsel och vårdplaneringar, utredningar, bedömningar och dokumentation samt gemensam kompetensutveckling. I projektet ingår stadsdelsnämnden Linnéstaden.

17.2 Samarbete kring enskilda individer

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Personer med psykiska funktionshinder har rätt att få helheten av sina behov uppmärksammade. Insatser mellan olika aktörer bör samordnas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Handläggaren vid socialtjänsten bör uppmärksamma behoven i sin helhet, känna till den enskildes övriga centrala vård- och rehabiliteringsinsatser samt verka för en samordning både vad gäller planering och uppföljning av insatser.

(3 kap. 5 § SoL, 14 § punkt 7 LSS, SOSFS 1996:32 (M))

För att uppfylla de krav som ställs bör

- Den enskildes kontakter med psykiatri samt annan/andra centrala vård- eller rehabiliteringskontakter vara kända av ansvarig handläggare. Kända kontakter bör (i förekommande fall) motsvaras av den enskildes egna utsagor.
- Det finns samarbete med psykiatri eller med någon annan av den enskildes centrala vård- och rehabiliteringskontakter. Samarbetet skall (i förekommande fall) motsvaras av den enskildes egna utsagor om det samarbete han eller hon själv önskar.

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- på att känna till individens centrala vård- och stödkontakter för samtliga tretton personer för vilka frågeställningen är aktuell.
- på samarbete med individens centrala vård- och stödkontakter för de personer där samverkan behövs.

17.3 Samarbetsformer mellan verksamhet för boende och andra berörda organisationer/myndigheter

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för boende skall ha en inriktning mot samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och gärna samarbeta med brukar- och anhörigorganisationer på orten.
(2 kap. 6 § SoL, 3 kap. 5 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 7 LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för boende känna till den enskildes centrala kontakter inom kommun och landsting förutsatt att den enskilde själv så önskar.
- verksamheten ha en tydlig och adekvat inriktning mot samarbete
- verksamheten ha ett formaliserat system för samarbete med andra enheter inom socialtjänsten och psykiatrin på både organisations- och individnivå

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Boendestödet Linné och Änggårdsteamet uppfyller ställda krav på samarbete utifrån individens behov.

Länsstyrelsens iakttagelser

Båda boendestödsgrupperna samverkar på individplan och Boendestöd Linné även på organisationsnivå.

17.4 Samarbetsformer mellan verksamheter för sysselsättning och andra berörda organisationer/myndigheter

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för sysselsättning skall ha en inriktning mot samarbete med andra berörda organisationer och myndigheter som ligger i linje med verksamhetens uppdrag och gärna samarbeta med brukar- och anhörigorganisationer på orten.
(2 kap. 6 § SoL, 3 kap. 5 § SoL, 5 kap. 8 § SoL, 15 § punkt 7 LSS)

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för sysselsättning känna till den enskildes centrala kontakter inom kommun och landsting förutsatt att den enskilde själv så önskar.
- verksamheten ha en tydlig och adekvat inriktning mot samarbete
- verksamheten ha ett formaliserat system för samarbete med andra enheter inom socialtjänsten, psykiatrin, försäkringskassan och arbetsförmedlingen på både organisations- och individnivå

Länsstyrelsens kommentar

Aktivitetshuset har inte uppdraget att samverka med andra myndigheter och organisationer utan erbjuder enskilda personer att delta i en verksamhet som kan utformas efter deras behov.

Utifrån individens önskemål kan samverkan i vissa fall ske.

DEL G – Kvalitetssystem och personalens kompetensutveckling

18. Kommunens kvalitetssystem och kvalitetsutveckling

18.1 Kvalitetssystem för kommunens sociala verksamhet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen bör ha ett system för kvalitetsutveckling som gäller det sociala arbetet med personer med psykiska funktionshinder.

(3 kap. 3 § SoL, 6 § LSS, SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har ett sådant kvalitetssystem

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstadens uppfyller ställda krav på ett dokumenterat kvalitetssystem. Balanserade styrkort används i hela Göteborg.

18.2 Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i verksamhet Boendestöd Linné och Änggårdsteamet

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för boende skall ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Systemet skall omfatta för verksamheten relevanta områden och kvaliteten i verksamheten skall fortlöpande förbättras i linje med psykiatireformens intentioner. Verksamheten skall vidare ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål, Lex Sarah samt i förekommande fall för personskada enligt LSS. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1996:17, SOSFS 1998:8 (S), SOSFS 2000:5 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten med en ansvarig person
- något eller några relevanta områden ha fokuserats i kvalitetsarbetet och lett till fram till ett förbättringsarbete

- verksamheten ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål samt anmälan om missförhållanden (Lex Sarah) eller hantering av personskada enligt LSS i förekommande fall.
- personalen känna till verksamhetens kvalitetssystem och delta i kvalitetsarbetet
- riktlinjerna för Lex Sarah eller personskada enligt LSS vara kända och tillämpas av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Änggårdsteamet uppfyller ställda krav på kvalitetsutveckling och skriftliga riktlinjer.

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Boendestöd Linné inte uppfyller ställda krav på kvalitetsutveckling och skriftliga riktlinjer eftersom personalen inte känner till de skriftliga riktlinjer som finns.

Länsstyrelsens iakttagelser

Boendestöd Linné: Ett kvalitetsarbete sker genom brukarenkät där förbättringsbehov har identifierats. Det har bland annat lett till att boendestödets lokal öppnats för gemensamma aktiviteter.

Det är positivt att det finns ett kvalitetssystem med ansvarig person men för att nå resultat måste personalen vara delaktiga i kvalitetsutvecklingen.

Änggårdsteamet: Kvalitetsarbete sker i arbetsgruppen och på planeringsdagar. Genom brukarundersökningar har förbättringsbehov identifierats såsom behov av fritidsaktiviteter, möjlighet till matservering och utökad kvällstid för personal och detta har genomförts.

18.3 Skriftliga riktlinjer och kvalitetsarbete i Aktivitetshuset

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Verksamheter för sysselsättning skall ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten. Systemet skall omfatta för verksamheten relevanta områden och kvaliteten i verksamheten skall fortlöpande förbättras i linje med psykiatrireformens intentioner. Verksamheten skall vidare ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål, Lex Sarah samt i förekommande fall för personskada enligt LSS. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1996:17, SOSFS 1998:8 (S), SOSFS 2000:5 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- verksamheten ha ett system för att säkra och utveckla kvaliteten i verksamheten med en ansvarig person
- något eller några relevanta områden ha fokuserats i kvalitetsarbetet och lett till fram till ett förbättringsarbete
- verksamheten ha skriftliga riktlinjer för hantering av klagomål samt anmälan om missförhållanden (Lex Sarah) eller hantering av personskada enligt LSS i förekommande fall.

- personalen känna till verksamhetens kvalitetssystem och delta i kvalitetsarbetet
- riktlinjerna för Lex Sarah eller personskada enligt LSS vara kända och tillämpas av personalen i verksamheten

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset uppfyller ställda krav på kvalitetsutveckling och skriftliga riktlinjer.

Länsstyrelsens iakttagelser

Kvalitetsarbetet har påbörjats utifrån balanserade styrkort med fokus på förhållningssätt och metoder. Förbättringsbehov har identifierats såsom större utbud, längre öppettider men personalresurserna räcker inte till för att tillgodose detta. Länsstyrelsen förutsätter att dessa identifierade behov framförs till beslutsfattarna.

Kraven på tillämpning av Lex Sarah gäller inte de rehabiliteringsverksamheter som inte har tydliga uppgifter vad gäller omsorger (service och omvårdnad) enligt SOSFS 2000:5 (S).

19. Personalens kompetensutveckling

19.1 Plan för personalens kompetensutveckling på övergripande ledningsnivå

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

Kommunen skall ha en plan för kompetensutveckling för personal som arbetar med personer med psykiska funktionshinder.
(SOSFS 1998:8 (S))

Uppfyller kraven

- Kommuner som har en skriftlig plan för personalens kompetensutveckling.

Länsstyrelsens iakttagelser

Enligt Regionala planen har det funnits en särskild utsedd utbildningsgrupp med syfte att tillgodose regionens behov av utbildningar som ligger i linje med psykiatrireformens syfte. Gruppens syfte var att identifiera utbildningsbehov, initiera och i vissa fall leda gemensamma utbildningar. Vilka utbildningsinsatser som är pågående framgår inte.

19.2 Handläggarnas tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Handläggare som är ansvariga för att bedöma personer med psykiska funktionshinderns behov och besluta om insatser bör därför ha möjlighet till regelbunden vägledning, handledning och fortbildning.

(3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- ansvariga handläggare ha tillgång till en regelbunden vägledning eller handledning
- ansvariga handläggare ha tillgång till fortbildning i arbetet eller anse att de har en tillräcklig utbildning för sina nuvarande arbetsuppgifter

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att stadsdelsnämnden Linnéstaden uppfyller ställda krav genom att samtliga handläggare som arbetar med personer med psykiska funktionshinder får handledning, vägledning och fortbildning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Samtliga handläggare uppger att de får tillräckligt stöd och har tillräcklig utbildning för att kunna arbeta med personer med psykiska funktionshinder.

19.3 Personalen i verksamhet/er för boendes tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för boende ha en utbildning och en erfarenhet som motsvarar de boendes behov och verksamhetens uppdrag. Det innebär att personalen skall ha adekvat grundutbildning inom det psykosociala fältet samt lämplig erfarenhet för arbete med målgruppen.
- personalen i verksamheter för boende ha tillgång till regelbunden vägledning, handledning samt fortbildning. Fortbildningen bör vara utformad efter var och ens behov av kompetensutveckling.
- personalen i verksamheten för boende sträva mot en kontinuerlig kompetenshöjning och ta aktiv del i den fortbildning, vägledning och handledning som erbjuds

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Boendestöd Linné och Änggårdsteamet uppfyller ställda krav eftersom personalen får handledning, vägledning och fortbildning.

Länsstyrelsens iakttagelser

De flesta har den utbildning som erfordras och har lång erfarenhet av arbete med psykiskt funktionshindrade. Personalen uppger att de har goda möjligheter till fortbildning.

Arbetsledarnas tillgänglighet är god.

19.4 Personalen i verksamhet/er för sysselsättnings tillgång till handledning, vägledning och fortbildning

Länsstyrelsens bedömningsgrunder

För arbetet med personer med psykiska funktionshinder skall det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. (3 kap. 3 § SoL, SOSFS 1998:8 (S))

För att uppfylla de krav som ställs skall:

- personal i verksamheter för sysselsättning ha en utbildning och en erfarenhet som motsvarar deltagarnas behov och verksamhetens uppdrag. Det innebär att personalgruppen skall ha en lämplig variation av yrkesutbildning och erfarenhet av arbete med målgruppen.
- personalen i verksamheter för sysselsättning ha tillgång till regelbunden vägledning, handledning samt fortbildning. Fortbildningen bör vara utformad efter var och ens behov av kompetensutveckling.
- personalen i verksamheten för sysselsättning sträva mot en kontinuerlig kompetenshöjning och ta aktiv del i den fortbildning, vägledning och handledning som erbjuds

Länsstyrelsens bedömning

Uppfyller ej kraven

- Länsstyrelsen bedömer att Aktivitetshuset inte uppfyller ställda krav på att personalen får handledning, vägledning och fortbildning.

Länsstyrelsens iakttagelser

Personalen uppger att de inte har möjligheter att få den fortbildning de har behov av eftersom en centralt planerad tvåårig utbildning kommer att genomföras tillsammans med andra yrkesgrupper; socialsekreterare, handikappsekreterare och arbetsledare inom funktionshinderområdet, och tar alla resurser i anspråk. Personalen har tidigare haft handledning. Vägledning i det dagliga arbetet tillgodoses enligt personalen av kollegorna i gruppen.

Enligt enhetschefen ingår viss handledning i den planerade utbildningen.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND
Socialenheten

Södra Hamngatan 3, 403 40 GÖTEBORG
Telefon 031-60 50 00, Fax 031-60 51 41. ISSN 1403-168X